

Załącznik
do uchwały nr XXVIII/753/20
Rady Miejskiej Wrocławia
z dnia 22 października 2020 r.

Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2021

Założenia polityki społeczno-gospodarczej to dokument strategiczny zawierający szczegółowe cele rozwoju społeczno-gospodarczego w perspektywie jednorocznej. Nie sposób jednakże formułować założeń polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na 2021 r. bez kontekstu wydarzeń z 2020 r. Pandemia COVID-19, która uderzyła w świat, w krótkim czasie zmieniła styl naszego funkcjonowania. Potrzeba walki z pandemią skutkowała natychmiastowym wprowadzaniem przez władze centralne przepisów prawa łagodzących jej konsekwencje, do których jednostki samorządu terytorialnego zobowiązane były się w trybie pilnym przystosować. Ponadto JST, w tym miasta, z własnej inicjatywy podejmowały wiele działań, których celem było wspieranie swoich mieszkańców w przetrwaniu tego ciężkiego okresu. Wyzwaniem dla JST było i nadal jest przygotowanie się do funkcjonowania po zakończeniu kryzysu. Trudno ocenić, czy podejmowane przez miasta działania przyniosą pozytywne, długofalowe efekty. Kryzys może być impulsem i okazją do przemodelowania priorytetów tych działań.

W dobie COVID-19 samorządy terytorialne, w tym Wrocław, przechodzą błyskawiczną rewolucję technologiczną. Wiele działań związanych z wdrażaniem nowych technologii, które latami zbyt powolnie wprowadzano do administracji (działów IT, działów prawnych, działów HR, działów organizacyjnych) udało się zaimplementować. Telekonferencje, praca zdalna, e-konsultacje społeczne do niedawna były abstrakcją w sektorze publicznym. Wszystko co dziś obserwujemy jako przyspieszoną cyfrową rewolucję urzędów, otwiera nas szerzej na przejście ku e-administracji i wykorzystaniu technologii. Pandemia spowodowała przyspieszenie również w cyfryzacji polskich szkół. Zmusiła przeważającą większość nauczycieli do prowadzenia nauczania z wykorzystaniem narzędzi online. Przed rozpoczęciem roku szkolnego 2020/2021 władze Wrocławia, Amazon i Stowarzyszenie Cyfrowy Dialog przygotowały szkolenia dla nauczycieli z zakresu korzystania z narzędzi do nauki online oraz metodyki pracy w formule zdalnej i hybrydowej. Władzom miasta zależy bowiem na wprowadzeniu spójnego i jednolitego modelu edukacji zdalnej. Kluczowe z tej perspektywy jest nie tylko wdrożenie narzędzi, ale ciągłe podnoszenie kompetencji cyfrowych – to jedno z głównych zamierzeń miasta na kolejne lata.

Okres epidemii koronawirusa to nie tylko zmiany w funkcjonowaniu administracji, ale także wiele kreatywnych działań podejmowanych bezpośrednio na rzecz lokalnych wspólnot. Poza wdrażaniem przepisów i poleceń rządowych (zamykanie parków, obiektów sportowych, placów zabaw), miasto podjęło rozmaite inicjatywy własne. Często są to inicjatywy daleko wykraczające poza podstawowe zadania lokalnej administracji, np.: akcje zakupu i szycia masek dla personelu medycznego, zakup respiratorów dla szpitali, testów COVID-19 dla pracowników medycznych, dezynfekowanie autobusów, tramwajów czy rowerów miejskich, udostępnianie kultury online, zawieszenie opłat za żłobki i przedszkola, koordynowanie wolontariatu na rzecz pomocy osobom skierowanym na kwarantannę, stałe spotkania live prezydenta w mediach społecznościowych, przeprowadzenia sesji Rady Miejskiej w formie wideokonferencji połączonych z transmisją. Osobnym tematem jest lokalna pomoc na rzecz ratowania miejsc pracy, kluczowa dla ograniczenia skutków gospodarczych kryzysu spowodowanego przez pandemię. Ważnym elementem lokalnej pomocy przedsiębiorcom było umożliwienie uzyskania redukcji czynszu płaconego za wynajem lokali użytkowych od

miast, a także np. rozłożenie lokalnych podatków na raty, promowanie lokalnych biznesów usługowych z dowozem i na wynos, promowanie kupowania usług „na przyszłość”.

Przy opracowaniu *Założeń polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2021* przyjęto zasadę spójności z dokumentem długookresowym *Strategia Wrocław 2030*. Przedsięwzięcia strategiczne zaplanowane na 2021 r. zgrupowano, wzorem *Strategii Wrocław 2030*, w **7 priorytetach**.

Priorytet 1 – mobilność. Wyzwaniem dla władz miast, szczególnie w kontekście przewidywanej zmiany stylu życia i przemieszczania się mieszkańców, staje się organizacja transportu zbiorowego, indywidualnego i układu parkingów wewnątrz miast. Istnieje niebezpieczeństwo pojawienia się tendencji odwrotu od transportu zbiorowego, gdyż priorytetem dla mieszkańców staje się ochrona zdrowia. Transport publiczny, w ostatnich latach modernizowany i rozwijany, może stać się nagle niewystarczającą odpowiedzią na potrzeby mieszkańców. Rozwiązanie tego problemu będzie dużym wyzwaniem. W priorytecie „Mobilność” zgrupowano zadania z zakresu wdrażania *Wrocławskiej Polityki Mobilności*, łączenia systemu transportu publicznego w spójną całość, rozbudowy inteligentnego systemu zarządzania transportem, przeciwdziałania wykluczeniu komunikacyjnemu peryferyjnych osiedli, kształtowania zielonych ulic przyjaznych pieszym i rowerzystom, wspierania innowacyjnych środków transportu.

Mieszkańcy budynków wielorodzinnych skutki izolacji spowodowanej pandemią odczuli zdecydowanie silniej niż mieszkańcy domów jednorodzinnych, z powodu braku własnego ogródka i dostępu do terenów zielonych (na skutek rządowej decyzji o zamknięciu lasów). Pandemia jeszcze bardziej uzmysłowiła jak istotne dla życia mieszkańców są obszary zielone – ochrona istniejących i tworzenie nowych, redukcja CO₂, promowanie postaw proekologicznych, ochrona terenów cennych przyrodniczo, tworzenie lokalnych przestrzeni publicznych, czy dbałość o wielofunkcyjność osiedli oddalonych od centrum. Wszystkie te zadania zgrupowano w **Priorytecie 2 – jakość środowiska i przestrzeni miejskiej**.

Związek Miast Polskich porównał dane o dochodach budżetów polskich miast w pierwszym półroczu 2020 r. w stosunku do pierwszego półrocza 2018 i 2019 r. Daje ono wyraźny obraz dynamiki dochodów miast w ujęciu rok do roku i pokazuje skalę ubytków. Z danych ze 130 miast widać wyraźne trendy: znaczne zmniejszenie wpływów z PIT, z najmu i dzierżawy, użytkowania wieczystego i komunikacji miejskiej, mniejsze – ale dotkliwe – z podatków lokalnych. Wspieranie przedsiębiorczości we Wrocławiu, w tym realizacja miejskiej strategii przedsiębiorczości *Przedsiębiorczy Wrocław 2030* to bardzo ważny kierunek rozwoju miasta. Zadania z tego zakresu umieszczono w **Priorytecie 3 – przedsiębiorczość**.

Od dawna w świecie ekonomii i nauk społecznych prowadzony jest dyskurs na temat automatyzacji pracy, relacji człowiek – sztuczna inteligencja w środowisku pracy. Opinie wśród pracodawców są podzielone – część firm jest zainteresowana zwróceniem się w stronę robotyzacji, automatyzacji, sztucznej inteligencji – w tej sytuacji ludzie staną się jedynie koordynatorami systemów informatycznych. W **Priorytecie 4 – gospodarka kreatywna i innowacyjna powiązana z nauką** zgrupowano zadania dotyczące rozwoju startup'ów, wspierania podnoszenia kompetencji i kształcenia osób z różnych grup wiekowych, wyrównywanie szans na rynku pracy.

Zadania dotyczące promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej, ułatwiania życia osobom z niepełnosprawnościami, wspierania działań na rzecz wydłużania życia wrocławian, wzmacniania opieki nad osobami niesamodzielnymi, poszerzania oferty w zakresie edukacji, kultury, sportu i rekreacji, wspierania rozwoju kultury fizycznej i sportu umieszczono w **Priorytecie 5 – zdrowi i aktywni mieszkańcy**.

Pandemia uniemożliwiła przemieszczanie się ludziom na całym świecie, na czym ucierpiała zarówno globalna gospodarka, jak i mieszkańcy, dla których podróżowanie jest sposobem na życie. Gdy wrócimy do podróżowania na masową skalę, zapewne będziemy wtedy podróżować bezpieczniej, świadomiej i uważniej. W **Priorytecie 6 – miasto otwarte** znajdziemy przedsięwzięcia, które mają na celu promowanie atrakcji turystycznych i walorów naturalnych Wrocławia, wspieranie edukacji kulturalnej mieszkańców i edukacji przez kulturę, promocję Wrocławia jako miasta atrakcyjnego do życia. Działania te wpisują się w założenia *Strategii Wrocław 2030*. Wrocław to „miasto otwarte – miasto otwartych głów i otwartych drzwi”, a wrocławianki i wrocławianie „współpracują, nie zamykają się na gości z zewnątrz” i „dzielą się bogatą kulturą”.

Aktywność obywatelska, partycypacja społeczna i umiejętne wykorzystywanie obywatelskiej energii to kolejne priorytety w zarządzaniu miastem. Wrocław wspiera wszystkie inicjatywy społeczne wzmacniające lokalną i międzypokoleniową więź, solidarność oraz poprawiające jakość życia w całym mieście. Organizacje społeczne, stowarzyszenia, ruchy miejskie, samorządy gospodarcze oraz inicjatywy mieszkańców są rzeczywistym partnerem władz i administracji miejskiej przy podejmowaniu decyzji. Rady osiedli, miejsca spotkań NGO-sów, seniorów, organizacji konsumenckich, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, młodzieży są przestrzeniami stałej wymiany informacji, opinii i konsultacji. Tych zagadnień dotyczy **Priorytet 7 – governance**, czyli wspólne rządzenie, styl i jakość władzy samorządowej, partycypacja społeczna i współpraca wszystkich sektorów, decentralizacja samorządu.

STRUKTURA DOKUMENTU

Układ przedsięwzięć zawartych w dokumencie oparty jest na siedmiu priorytetach sformułowanych w *Strategii Wrocław 2030*. Na schemacie, który ilustruje budowę dokumentu (poniżej), priorytety umieszczono w kolumnach. Strukturę poziomą tworzą obszary tematyczne (14), według których podzielone zostały przedsięwzięcia w każdym z priorytetów. Liczby zawarte w tabeli oznaczają liczbę zadań w ramach obszarów i priorytetów. W kolejnych rozdziałach dokumentu zamieszczono szczegółowy wykaz zadań. Każdemu priorytetowi poświęcono osobną część, poprzedzoną krótkim wprowadzeniem.

*Wykaz przedsięwzięć zawartych
w „Założeniach polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2021”*

numer obszaru	nazwa obszaru	Priorytet 1	Priorytet 2	Priorytet 3	Priorytet 4	Priorytet 5	Priorytet 6	Priorytet 7	RAZEM
		Mobilność	Jakość środowiska i przestrzeni miejskiej	Przedsiębiorczość	Gospodarka kreatywna i innowacyjna	Zdrowi i aktywni mieszkańcy	Miasto otwarte	Governance	
1.	Transport i łączność	18	-	-	-	-	-	-	18
2.	Gospodarka mieszkaniowa	-	4	-	-	-	-	-	4
3.	Działalność usługowa	-	12	8	-	-	-	-	20
4.	Administracja publiczna	-	-	-	-	-	4	25	29
5.	Promocja	-	-	-	-	-	6	-	6
6.	Bezpieczeństwo publiczne	-	-	-	-	-	-	2	2
7.	Oświata i wychowanie	-	-	-	2	1	3	1	7
8.	Szkolnictwo wyższe i nauka	-	1	-	2	-	8	-	11
9.	Ochrona zdrowia	-	-	-	-	14	-	-	14
10.	Pomoc społeczna	-	-	-	-	4	4	1	9
11.	Rodzina	-	-	-	-	7	-	-	7
12.	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	-	24	-	-	-	-	-	24
13.	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	-	-	-	-	-	13	-	13
14.	Kultura fizyczna	-	-	-	-	4	-	-	4
	RAZEM	18	41	8	4	30	38	29	168

PRIORYTET 1 – MOBILNOŚĆ

Zrównoważona mobilność oznacza funkcjonowanie systemu transportu w harmonii z otoczeniem – środowiskiem naturalnym i społecznym. To jednocześnie wskazanie mieszkańcom alternatywy między różnymi środkami transportu, w szczególności pomiędzy środkami transportu niesamochodowego.

Uciążliwości społeczne i ekologiczne, spowodowane przez transport samochodowy, są najbardziej dotkliwymi czynnikami obniżającymi jakość środowiska miejskiego. Rosnące zatłoczenie ulic negatywnie wpływa na warunki ruchu transportu zbiorowego, środowisko, a tym samym na jakość życia mieszkańców. Jakość przemieszczania się w mieście oraz jakość połączeń komunikacyjnych miasta z sąsiednimi gminami stanowią o standardzie zamieszkiwania.

Szczególne znaczenia nabiera przyjęcie skutecznych metod rozwiązywania problemów transportowych i przeciwdziałania ich negatywnym tendencjom. Jest to możliwe poprzez kompleksowe i konsekwentne działania skierowane na rozwój zrównoważonego transportu i edukację społeczną.

Kształtowanie zrównoważonej mobilności wymaga przede wszystkim priorytetu dla rozwoju transportu niesamochodowego. Zagrożenie koronawirusem nie powinno zepchnąć na dalszy plan dążenia do ograniczenia emisji dwutlenku węgla, dlatego kontynuowany jest proces zachęcania mieszkańców do poruszania się po mieście środkami transportu innymi niż własne auta, tym samym do kształtowania zrównoważonej mobilności. Realizacja projektu *Zintegrowany System Transportu Szynowego*, budowa TAT umożliwią wykorzystanie niskoemisyjnego transportu miejskiego w zachodnich i południowo-wschodnich obszarach Wrocławia. Systematyczny zakup nowoczesnego taboru dla MPK, praca Oficerów: Pieszego i Rowerowego, którzy poprzez swoją działalność koordynują projekty związane z ruchem pieszym i rowerowym, przyjęcie *Wrocławskiej polityki mobilności* oraz *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia*, a także współpraca z organizacjami rowerowymi czy projekty piesze i rowerowe zgłaszane do Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, świadczą o konsekwentnej realizacji przyjętego kierunku oraz o jednoczesnej potrzebie i chęci mieszkańców do wpływania i współtworzenia miasta z przyjaznym transportem.

Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2021 są kluczowym dokumentem kierunkowym odnoszącym się do działań władz miasta związanych z mobilnością, sposobami korzystnego jej kształtowania oraz rozwiązywania problemów transportowych.

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 1 – MOBILNOŚĆ	
OBSZAR 1 – TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój transportu zbiorowego • Budowa kluczowych połączeń drogowych • Wzmożenie ruchu rowerowego i pieszego • Polityka parkingowa 	
1.	Realizacja programu poprawy stanu technicznego nawierzchni ulic Realizacja zadań w ramach programu pozwoli na poprawę nawierzchni wybranych ulic w mieście - m.in. ul. Berenta, łącznik drogowy pomiędzy ul. Żwirki i Wigury a Rakietową
2.	Realizacja programu poprawy stanu technicznego obiektów inżynierskich W ramach zadania realizowane będą m.in. przebudowa Mostów Pomorskich i Mostu Zwierzynieckiego
3.	Realizacja programu inicjatyw lokalnych Zadania realizowane z partycypacją finansową mieszkańców, dotyczące opracowania dokumentacji projektowej budowy, bądź przebudowy dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą i oświetleniem. Na 2021 r. planowana jest do realizacji m.in. ulica Marii Wittek
4.	Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji we Wrocławiu – Etap III Budowa trasy tramwajowej wzdłuż ul. Popowickiej, Starogroblowej, Długiej (od ul. Milenijnej do ul. Jagiełły – 3,8 km) wraz z przebudową wiaduktu nad ul. Długą oraz budową zintegrowanego węzła tramwajowo-kolejowego Wrocław-Popowice
5.	Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji we Wrocławiu – Etap IV Zakres projektu obejmuje budowę nowej trasy tramwajowej na Swojczyce (kontynuacja prac przygotowawczych i projektowych)
6.	Budowa wydzielonej trasy tramwajowo-autobusowej łączącej osiedle Nowy Dwór z Centrum Wrocławia Uruchomienie wydzielonego korytarza tramwajowo-autobusowego (ok. 6 km), z którego będą mogły korzystać zarówno nowe linie tramwajowe, jak i linie autobusowe obsługujące Nowy Dwór i okoliczne osiedla

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 1 – MOBILNOŚĆ	
Nowy tabor dla Wrocławia	
7.	Zakup nowego przyjaznego dla osób o ograniczonej sprawności taboru przez MPK, w tym niezbędnego dla uruchomienia nowych tras. MPK złożyło wniosek o dofinansowanie z funduszy UE
Wrocławski Program Tramwajowy	
8.	Kontynuację analiz związanych z realizacją programu, ale nie tylko w zakresie realizacji inwestycji i analiz wstępnych związanych np. z wariantowymi przebiegami, ale także usprawnień organizacyjnych i taryfowych
Budowa Alei Wielkiej Wyspy we Wrocławiu	
9.	Aleja Wielkiej Wyspy połączy ul. Krakowską z ul. Mickiewicza, będzie miała 3,8 km długości i po jednym pasie w każdym kierunku. Nowa ulica ukształtowana będzie jako nowy łącznik krajobrazowy i rekreacyjny dla mieszkańców
Budowa Osi Zachodniej we Wrocławiu w ciągu drogi krajowej nr 94	
10.	Budowa Alei Stabłowickiej od Osi Inkubacji do ul. Kosmonautów oraz przebudowa ul. Kosmonautów (od ul. Fieldorfa do Nowych Żernik) wraz z niezbędnymi obiektami inżynierskimi. Łącznie w wyniku realizacji wskazanego zakresu powstanie 3,9 km dróg
Przebudowa ulic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 342 (ulice: Obornicka, Pęgowska, Zajączkowska, Pełczyńska)	
11.	W ramach zadania przewiduje się: przebudowę ul. Zajączkowskiej na całej długości, przebudowę ul. Pęgowskiej (na odc. od ul. Zajączkowskiej do ul. Zarzeczce), przebudowę ul. Pełczyńskiej (na odc. od ul. Kominiarskiej do Obwodnicy Śródmiejskiej), przebudowę ul. Obornickiej (od ul. Bezpiecznej do ul. Bałtyckiej) w ciągu drogi wojewódzkiej nr 342. Łącznie w wyniku realizacji wskazanego zakresu przebudowanych zostanie 5,7 km dróg
Rozbudowa ulicy Osobowickiej od Obwodnicy Śródmiejskiej Wrocławia do ulicy Lipskiej	
12.	Zadanie obejmuje: przebudowę układu drogowego na odcinku ok. 1,3 km wraz z remontem istniejących chodników i nawierzchni jezdni, z budową drogi rowerowej, miejsc postojowych oraz nowego oświetlenia, remontem pętli tramwajowej
Realizacja Programu Pieszego i Rowerowego	
13.	W ramach zadania realizowane są nowe trasy rowerowe, ciągi piesze, chodniki oraz infrastruktura towarzysząca. Wszystkie te zadania mają na celu zapewnienie ciągłości i spójności powiązań pieszych i rowerowych, powiązania w centrum i powiązania osiedli z centrum oraz komfort przemieszczania się pieszych i rowerzystów

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 1 – MOBILNOŚĆ	
14.	Stworzenie zielonych korytarzy pieszo-rowerowych
	Planuje się stworzenie systemu zielonych tras pieszo-rowerowych, które połączą wszystkie ważniejsze obszary miasta i prowadzone będą przede wszystkim wzdłuż linii kolejowych. Mają stanowić wygodną – przyjazną dla wszystkich użytkowników – infrastrukturę pieszo-rowerową wzbogaconą o zieleń, będącą jednocześnie elementem zielonej infrastruktury miasta
15.	Monitoring Wrocławskiej polityki mobilności oraz Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Wrocławia
	Działanie polega na corocznym zbieraniu, analizie i prezentacji zmian związanych z realizacją strategicznych dokumentów miasta w zakresie zrównoważonej mobilności w oparciu o przyjęte wskaźniki monitorowania
16.	Promocja do wewnątrz czyli promowanie mobilności, komunikacji miejskiej, polityki transportowej miasta
	Celem zadania jest wzmocnienie przekazu skierowanego do mieszkańców dotyczącego możliwości korzystania z inwestycji miejskich związanych z transportem i zrównoważoną mobilnością
17.	Parkingi rowerowe w miejscu zamieszkania
	Przewiduje się kontynuację projektu montażu bezpiecznych, zadaszonych parkingów dla rowerów w formie zamykanej, udostępnianej w formie dzierżawy
18.	Budowa Systemu "P & R" we Wrocławiu - Etap II
	Zakres obejmuje rozbudowę systemu węzłów przesiadkowych i parkingów typu Park&Ride umożliwiających komfortowe przesiadki z transportu indywidualnego na transport zbiorowy: kolejowy i tramwajowy. Węzły przesiadkowe wytypowane do budowy w ramach Projektu zlokalizowane są w bezpośrednim sąsiedztwie stacji i przystanków kolejowych (m.in. Wrocław–Osobowice, Wrocław) oraz pętli i przystanków tramwajowych na terenie Wrocławia (m.in. pętla Klecina, skrzyżowanie ulic: Kamiennogórska/Kosmonautów, rozbudowa ul. Kosmonautów – gen. Fieldorfa)

PRIORYTET 2 – JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ

Wybuch epidemii koronawirusa bezsprzecznie spowodował jeden z większych kryzysów gospodarczych ostatnich lat. W ostatnim czasie mnożą się apele o przygotowanie adekwatnego do obecnej sytuacji „Planu Marshalla”, który, podobnie jak jego pierwowzór, miałby pomóc w odbudowie europejskich gospodarek po pandemii COVID-19. Poza kryzysem gospodarczym wywołanym pandemią, jest jeszcze jeden poważny stan wyjątkowy – rozwijający się kryzys klimatyczny planety. Miasta są obszarem szczególnie wrażliwym, w którym koncentrują się najpilniejsze współcześnie wyzwania, począwszy od niedoboru wody i złej jakości powietrza, do kryzysów gospodarczych i braku stabilności społecznej. Obecnie ludność polskich miast (wg GUS) ocenia się na około 23,3 mln osób, co stanowi ponad 60% populacji kraju – skala problemu jest więc olbrzymia.

Każde miasto mierzy się ze specyficznymi dla swojej struktury i uwarunkowań zagrożeniami klimatycznymi. Polska jest bardzo zróżnicowana pod tym kątem. Wśród ekstremalnych zjawisk pogodowych dotyczących kraj można wymienić m.in. wysokie temperatury, nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, susze – są to bezpośrednie zagrożenia dla bezpieczeństwa mieszkańców, ich sytuacji mieszkaniowej i infrastruktury miast. Zmiany klimatu niosą za sobą również problem deficytu wody i rozwoju gatunków inwazyjnych, stanowiących zagrożenie dla zdrowia ludzi. Przyrost liczby zachorowań związany jest również m.in. z falami upałów, wzrasta śmiertelność z powodu chorób układu krążenia w efekcie ekstremalnie wysokich temperatur.

Przyroda sama często może zagwarantować tańsze i bardziej trwałe rozwiązania w zakresie łagodzenia skutków zmian klimatu. Tereny zieleni nawilżają powietrze i obniżają temperaturę panującą w miastach, co odczuwalne jest zwłaszcza w miesiącach letnich. Zwiększanie powierzchni biologicznie czynnej, polegające na zachowaniu lub powiększaniu powierzchni terenów zieleni (m.in. trawników, skwerów, zieleńców, zieleni przyulicznej) jest ważnym działaniem dla utrzymania wody w mieście. Roślinność jest biologicznym zbiornikiem wody, a woda jest niezbędna do utrzymania zieleni miejskiej.

W 2021 r. przewidziano kontynuację programu *Złap deszcz*, który ma zachęcać wrocławian do zbierania wody deszczowej na terenie swojej posesji, czyli np. założenia ogrodu deszczowego, czy zbudowania podziemnego zbiornika na deszczówkę. W 2020 r. program ten został bardzo dobrze przyjęty. W niewiele ponad miesiąc do Biura Wody i Energii Urzędu Miejskiego Wrocławia wpłynęło 145 wniosków, co wyczerpało półmilionowy budżet drugiej edycji programu. Do zbierania deszczówki władze chcą zachęcić także dzieci i młodzież. Nowym projektem jest program *Lubię deszcz*, który zakłada prowadzenie spotkań edukacyjnych z młodymi wrocławianami w celu zapoznania ich z możliwościami i sposobami zagospodarowania wód opadowych. Zajęcia będą prowadzone w formule warsztatowej, dzieci razem z prowadzącym warsztat zrealizują wspólnie przyszkolne ogrody deszczowe.

W *Założeniach polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2021* zaplanowano działania na rzecz rewitalizacji i zwiększania powierzchni terenów zieleni, wprowadzania nowych sposobów użytkowania zieleni na obszarach zabudowanych, jak np. zielone ściany, dachy, parki kieszonkowe, ogrody deszczowe i wertykalne. W 2021 r. przewidziano kontynuację nowatorskiego projektu, którego celem jest wypracowanie strategii rozwoju terenów zieleni indywidualnie dla każdego osiedla. Projekt ten ma charakter społeczny, zakłada udział mieszkańców i Rad Osiedli na każdym etapie tworzenia dokumentu – *Razem dla zieleni*. Efektem projektu będzie 48 mini strategii rozwoju zieleni, zgodnej z oczekiwaniami mieszkańców.

Jakość powietrza to dzisiaj jeden z palących problemów cywilizacyjnych, a zabiegi o jego poprawę stanowią istotne wyzwanie dla rządów i społeczeństw na całym świecie, także władz Wrocławia. Stan powietrza wpływa w dużym stopniu na nasze zdrowie. Przede wszystkim smog upośledza funkcje obronne dróg oddechowych, sprzyjając pojawianiu się różnych infekcji. Ogromnym wyzwaniem dla władz Wrocławia jest ochrona klimatu miasta. Odnawialne źródła energii, efektywność energetyczna, zmiany klimatyczne itd. to tematy zyskujące na znaczeniu w debacie publicznej. Wychodząc naprzeciw tym wyzwaniom w *Założeniach polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2021* znalazły się przedsięwzięcia, które pozwolą miastu prowadzić prawidłową politykę adaptacyjną i skuteczniej zarządzać działaniami na rzecz ochrony klimatu. Są to m.in.: *Miejski program wymiany źródeł ogrzewania, Wrocławski program antysmogowy, Program wymiany źródeł ciepła na paliwa stałe na ogrzewanie niskoemisyjne* (kontynuacja programu dotacyjnego *Kawka*). Przewidziano także monitoring wdrażania *Planu Gospodarki Niskoemisyjnej*.

Odpowiedzialność za równowagę takich sfer rozwoju jak: społeczna, gospodarcza czy środowiskowa spoczywa w dużej mierze na samorządach. Doświadczenie polskich miast pokazuje, że stanowi to duże wyzwanie. Skutkiem prowadzenia zrównoważonej polityki rozwoju w wymiarze lokalnym powinna być trwała poprawa jakości życia lokalnej społeczności. W obecnych czasach przywiązuje się dużą wagę do jakości zamieszkiwania, spędzania wolnego czasu czy pracy.

W *Założeniach polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2021* znalazły się przedsięwzięcia dotyczące planowania przestrzennego, rewitalizacji społeczno-gospodarczej realizowanej poprzez remonty budynków komunalnych oraz tych będących pod opieką konserwatora zabytków. Władze zaplanowały także działania zachęcające do zmian w zakresie prowadzonej rewitalizacji poprzez włączanie i przyciąganie przedsiębiorców i mieszkańców, poprawę estetyki witryn i szyldów lokali usługowych, organizację przetargów. Rewitalizacja obejmie także tereny zieleni. Rozpocznie się rewitalizacja Parku Lesława Węgrzynowskiego przy ulicy Kolejowej, przebudowa mostku w Parku Wschodnim, powstanie dokumentacja projektowa dotycząca rewitalizacji skweru przy ulicy Stawowej-Bogusławskiego.

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 2 – JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ	
OBSZAR 1 - GOSPODARKA MIESZKANIOWA	
<ul style="list-style-type: none"> • Rewitalizacja miasta 	
19.	<p>Program Rewitalizacji <i>OdNowa</i></p>
	<p>Kontynuacja prac nad opracowaniem dokumentu <i>Gminny Program Rewitalizacji</i> (GPR) oraz koordynacja działań wokół odnowy osiedli nieobjętych Gminnym Programem Rewitalizacji</p>
20.	<p>Program rewitalizacji komunalnego zasobu mieszkaniowego</p>
	<p>Modernizacja mieszkań - zmiana struktury i sposobu użytkowania. Roboty budowlane w budynkach komunalnych polegające na remoncie dachu, elewacji, balkonów, klatki schodowej, remoncie lub wymianie instalacji sanitarnych, elektrycznych zmiana systemu ogrzewania z piecowego na sieciowe (tam gdzie pozwalają na to warunki techniczne) oraz likwidacja istniejących, wspólnych sanitariatów znajdujących się poza lokalami mieszkalnymi (w miarę możliwości technicznych) i wykonanie ich, w obrębie lokali mieszkalnych, itp. Kompleksowe zagospodarowanie wnętrz podwórzowych: niwelacja terenu, odwodnienie, oświetlenie, układ komunikacyjny, organizacja miejsc postojowych, organizacja miejsc składowania odpadów, budowanie placów zabaw i terenów rekreacyjnych, zagospodarowanie terenów zieleni oraz pielęgnacja zieleni</p>
21.	<p>Wsparcie prac konserwatorskich obiektów zabytkowych</p>
	<p>Rewaloryzacja obiektów zabytkowych we Wrocławiu. Zadanie polega na dofinansowaniu remontów obiektów objętych ochroną konserwatorską, dotyczy następujących grup zabytków: obiekty należące do organizacji pozarządowych, obiekty należące do wspólnot mieszkaniowych oraz obiekty z wystawy WUWA. W ramach zadania zlecane jest także przygotowanie dokumentacji służącej realizacji dofinansowań oraz umożliwiającej obejmowanie obiektów i obszarów ochroną (kilkadziesiąt umów i zamówień na opinie, ekspertyzy, karty ewidencyjne, wypisy/wyrisy z ewidencji gruntów itp.)</p>
22.	<p>Kompleksowa termomodernizacja wybranych budynków wielorodzinnych</p>
	<p>Kompleksowa termomodernizacja wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Mierniczej we Wrocławiu</p>
OBSZAR 3 – DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	
<ul style="list-style-type: none"> • Dbłość o ład przestrzenny 	

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 2 – JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ	
<ul style="list-style-type: none"> • Generowanie i podnoszenie atrakcyjności przestrzeni publicznych 	
23.	<p>Prace nad zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia</p> <p>Prace nad zmianą Studium. Dostosowanie dokumentu do zmieniającej się rzeczywistości, zarówno w zakresie jakości życia jak i aktualnej sytuacji spowodowanej Covid-19., która niewątpliwie będzie mieć konsekwencje również w sferze przestrzennej. W związku przewartościowaniem wielu aspektów życia społecznego, które mają wpływ na zmianę modelu życia, należy brać pod uwagę zmiany dotyczące sfery pracy i wypoczynku, mobilności, kształcenia, prywatnej przestrzeni życiowej i zachowań w mieście. W związku z tym, że planowanie miasta musi odbywać się z uwzględnieniem bezpieczeństwa epidemiologicznego wrocławian, odpowiedzią na te wyzwania z punktu widzenia przestrzennego jest dostosowanie zapisów dokumentu do zmienionej i ciągle zmieniającej się rzeczywistości społeczno-gospodarczej</p>
24.	<p>Podwyższenie poziomu ładu przestrzennego</p> <p>Sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przygotowanie analiz urbanistycznych</p>
25.	<p>Konstruowanie polityki przestrzennej na obszarze Wrocławia</p> <p>Opracowanie koncepcji funkcjonalno-przestrzennej dla wybranych fragmentów miasta – diagnoza i ocena stanu zagospodarowania i ustalenie wytycznych kierunkowych zgodnych z polityką przestrzenną miasta</p>
26.	<p>Wrocławski Obszar Metropolitalny (WrOM)</p> <p>Spotkania z przedstawicielami samorządów Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego, wymiana doświadczeń, ustalanie wspólnych stanowisk. Działania w ramach WrOM, które doprowadzić mają do poprawienia jakości planowania przestrzennego na poziomie metropolitalnym</p>
27.	<p>Kontynuacja prac na rozwijaniem polityki rzecznej</p> <p>Prace nad opracowaniem Mapy Koordynacyjnej lokalizowania obiektów pływających na gruntach pokrytych wodami oraz zagospodarowania obszarów nadrzecznych – aktualizacja</p>
28.	<p>Edukacja przestrzenna</p> <p>Przybliżanie wiedzy na temat procesu planowania przestrzennego, uwrażliwienie na jakość najbliższego otoczenia podczas spotkań i dyskusji publicznych</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 2 – JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ	
29.	<p>Opracowanie koncepcji systemu przestrzeni publicznych w strukturze funkcjonalno-przestrzennej osiedli w celu aktywizacji ośrodków lokalnych</p> <p>Stworzenie przestrzennej oferty przestrzeni publicznych dla integracji społeczności lokalnych, tworzenia więzi sąsiedzkich i budowania tożsamości mieszkańców Wrocławia w ramach Osiedli Kompletnych – kontynuacja</p>
30.	<p>Standardy dostępności instytucji kultury. Opracowanie standardów dostępności oraz planu usuwania barier architektonicznych i poprawy dostępności w instytucjach kultury dla osób starszych i z niepełnosprawnościami</p> <p>Standardy dostępności instytucji kultury. Obowiązujące przepisy prawne, uwzględniające potrzeby osób z niepełnosprawnościami, mają charakter fragmentaryczny. Rolą samorządu jest stworzenie takich warunków, aby ograniczenia wynikające z niepełnosprawności nie wpływały ujemnie na możliwość korzystania z przestrzeni publicznej i uczestniczenia w wydarzeniach kierowanych do ogółu społeczeństwa. Z tych powodów wszelkie działania inwestycyjne gminy i jej jednostek organizacyjnych powinny być planowane i realizowane tak, by przestrzeń publiczna była dostępna dla wszystkich. Opracowanie planu usuwania barier architektonicznych i poprawy dostępności przestrzeni publicznej pozwoli na systematyczne, zgodne ze standardami, stopniowe eliminowanie barier w przestrzeni publicznej i obiektach już istniejących</p>
31.	<p>Realizacja konkursu <i>Piękny Wrocław</i></p> <p>Przygotowanie i przeprowadzenie konkursu na najlepszą realizację architektoniczną. Konkurs organizowany wspólnie przez Prezydenta Wrocławia i Towarzystwo Miłośników Wrocławia</p>
32.	<p>Poprawa estetyki przestrzeni publicznej w centrum staromiejskim we Wrocławiu poprzez realizację uchwały nr LVI/1465/14 RMW z dnia 10 kwietnia 2014 r. (Park Kulturowy)</p> <p>Celem utworzenia Parku Kulturowego jest kompleksowa ochrona przestrzeni publicznej o najwyższych wartościach architektonicznych, historycznych, zabytkowych i kulturowych oraz powstrzymanie degradacji tej przestrzeni, poprzez wprowadzenie przepisów, ograniczających negatywne zjawiska, takie jak reklamy wielkoformatowe, reklamy o niskiej jakości, pozaklejane witryny, nielegalny handel, działalność erotyczna w lokalach gastronomicznych, graffiti na elewacjach nieruchomości. Zadania priorytetowe na najbliższe lata to m.in. usuwanie zabrudzeń/graffiti, usuwanie wyklejanek z witryn lokali użytkowych, likwidacja stojaków reklamowych, banerów czy stoisk handlu nielegalnego</p>
33.	<p>Dbłość o podniesienie i utrzymanie poziomu atrakcyjności miejsc publicznych</p> <p>Kształtowanie przestrzeni publicznej skutkujące podniesieniem standardu i estetyki. Wybór miejsc, przygotowanie propozycji zagospodarowania, wzbogacenie o formy przestrzenne i elementy małej architektury poprzez konkurs, zlecenia opracowania koncepcji, negocjacje w celu pozyskania dzieł artystów</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 2 – JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ	
34.	Rewitalizacja społeczno-gospodarcza miasta
	Działania zachęcające do zmian w zakresie pozytywnych rezultatów prowadzonej rewitalizacji poprzez włączanie i przyciąganie przedsiębiorców i mieszkańców, poprawę estetyki witryn i szyldów lokali usługowych, organizację przetargów
OBSZAR 8 – SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA	
35.	Konkurs Wrocławska Magnolia
	Konkurs skierowany jest do absolwentów wrocławskich uczelni, których prace magisterskie obejmują zagadnienia poprawy szeroko pojętej jakości życia wrocławian. Celem konkursu jest wyłonienie i nagrodzenie najlepszych prac
OBSZAR 12 – GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA	
<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości powietrza • Dostępność terenów zielonych i ochrona lasów • Zrównoważona gospodarka ściekami i odpadami • Ożywienie rzeki Odry i jej dopływów 	
36.	Miejski program wymiany źródeł ogrzewania
	Działania mające na celu ograniczenia emisji i poprawy efektywności energetycznej budynków polegające na wymianie w mieszkaniach gminnych urzędów grzewczych na paliwa stałe, na inne systemy grzewcze. W ramach kompleksowej termomodernizacji podejmowane są ponadto działania obejmujące: przyłączenie budynków do sieci ciepłowniczej, ich ocieplenie, wymianę okien i drzwi zewnętrznych na nowe o normatywnych właściwościach izolacyjności
37.	Wrocławski program antysmogowy
	Głównym założeniem programu jest opracowanie i koordynacja działań podejmowanych przez miasto na rzecz poprawy jakości powietrza zarówno w zakresie ograniczenia emisji ze źródeł powierzchniowych (wymiana źródeł ciepła na ekologiczne) jak i działań naprawczych mających wpływ na ograniczenie emisji ze źródeł liniowych, w szczególności dotyczących przebudowy lub modernizacji dróg, czyszczenia ulic na mokro, wymiany taboru autobusowego na ekologiczny oraz zakup nowoczesnych tramwajów
38.	Doradztwo energetyczne
	Wrocławski model wsparcia mieszkańców w zakresie doradztwa energetycznego w formie działań bezpośrednich – działalność stacjonarnego punktu konsultacyjnego oraz pośrednich opartych na spotkaniach z mieszkańcami, wspólnotami mieszkaniowymi i administratorami budynków w tematyce wsparcia działań poprawiających efektywność energetyczną i poprawę jakości powietrza

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 2 – JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ	
39.	<p>Program wymiany źródeł ciepła na paliwa stałe na ogrzewanie niskoemisyjne- kontynuacja programu dotacyjnego <i>Kawka</i></p> <p>Głównym założeniem programu jest dotowanie inwestycji polegających na likwidacji źródeł ciepła opalanych paliwem stałym i ich zamianę na podłączenie do sieci ciepłowniczej, ogrzewanie gazowe, ogrzewanie elektryczne, ogrzewanie lekkim olejem opalowym, pompą ciepła lub inne urządzenie wykorzystujące OZE, służące wyłącznie do ogrzewania. Dodatkowo w ramach programu udzielana jest dotacja na wymianę starych drewnianych okien jako wsparcie działań termomodernizacyjnych. Program skierowany jest do właścicieli oraz najemców lokali mieszkalnych i nieruchomości położonych na terenie Wrocławia</p>
40.	<p>Kontynuacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Wrocławia</p> <p>Demontaż wyrobów azbestowych użytkowanych w obiektach zlokalizowanych na terenie Wrocławia oraz transport i unieszkodliwienie wytworzonych odpadów azbestowych. Program usuwania azbestu jest istotnym w zakresie ochrony powietrza w związku z emisją włókien azbestowych</p>
41.	<p>Ograniczenie pierwotnej i wtórnej emisji zanieczyszczeń w zakresie pyłów z powierzchni ciągów komunikacyjnych</p> <p>Obniżenie niskiej emisji i jej skutków głównie w okresie letnim, poprzez czyszczenie powierzchni ulic oraz zwiększenie częstotliwości czyszczenia ulic na mokro. Modernizacja i remont dróg w celu likwidacji nawierzchni nieutwardzonych, gruntowych oraz zapewnienie płynności i jednostajności jazdy poruszających się drogami pojazdów</p>
42.	<p>Opracowanie strategii rozwoju terenów zieleni dla obszarów wrocławskich osiedli</p> <p>Nowatorski projekt, którego celem będzie wypracowanie strategii rozwoju terenów zieleni dla każdego osiedla indywidualnie. Projekt ma charakter społeczny, zakłada udział mieszkańców i Rad Osiedli na każdym etapie tworzenia dokumentu – razem dla zieleni. W ramach projektu mieszkańcy „pokażą” nam Co warto wiedzieć o osiedlu i jego zieleni; Co jest ważne dla osiedla; Jak ma w przyszłości wyglądać zieleń na osiedlu; Jakie powinny być priorytety w rozwoju zieleni na osiedlu. Efektem projektu będzie 48 mini strategii rozwoju zieleni, zgodnej z oczekiwaniami mieszkańców</p>
43.	<p>Monitoring wdrażania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej</p> <p>Działanie obejmuje roczną inwentaryzację emisji gazów cieplarnianych, monitoring harmonogramu rzeczowo-finansowego zadań poprzez ocenę stopnia ich realizacji i ewentualną ich aktualizację</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 2 – JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ	
44.	Realizacja projektu Kalendarz edukacyjny
	W kalendarzu znajduje się wiele pozycji istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, jak np. Dzień Ziemi, Dzień Wody, Tydzień Zrównoważonego Rozwoju, Tydzień Zrównoważonej Mobilności; wokół tych dat zorganizowana zostanie kampania działań edukacyjnych skierowana do różnych grup społecznych i obejmująca poszczególne aspekty – m.in. oszczędzanie energii i wody, jakość powietrza, bioróżnorodność, mobilność, zieleń, zmiany klimatu, gospodarka obiegowa, itp.
45.	Poidelka w placówkach szkolnych – realizacja projektu
	Projekt polega na montażu poidelek w placówkach oświatowych, wychodzi na przeciw oczekiwaniom miejskich jednostek oświatowych. Projekt wpisuje się w Plan adaptacji Miasta Wrocław do zmian klimatu do roku 2030 Działanie adaptacyjne – Podniesienie komfortu mieszkańców w okresach upałów. Ponadto przyczyni się do kształtowania świadomych postaw proekologicznych (m.in. ograniczeniu życia butelek plastikowych)
46.	Realizacja Wrocławskiego programu kontroli liczebności komarów
	Głównym założeniem programu jest kontrolowane ograniczanie liczebności populacji komarów (larw i osobników dorosłych) poprzez stosowanie zintegrowanych metod (mechanicznych, biologicznych, chemicznych). Programem objęty jest obszar w granicach miasta Wrocławia
47.	Realizacja programu ograniczenia uciążliwości związanych z dzikimi zwierzętami bytującymi na terenie Wrocławia
	Systematyczne ograniczanie liczebności populacji dzikich zwierząt w mieście poprzez odłowy lub odstrzały redukcyjne, działania doraźne w sytuacjach kryzysowych polegające na zleceniu prowadzenia całodobowego pogotowia interwencyjnego ds. dzikich zwierząt oraz zapewnienie profesjonalnej opieki weterynaryjnej oraz rehabilitacji dzikim zwierzętom pochodzącym z terenu Wrocławia. Zapobieganie migracji dzikich zwierząt w głąb miasta m.in. poprzez współdziałanie z dzierżawcami obwodów łowieckich położonych na obrzeżach miasta
48.	Realizacja programu <i>Szare na zielone</i>
	Program <i>Szare na Zielone</i> ma na celu przekształcanie terenów zewnętrznych wokół szkół oraz przedszkoli w obszary zieleni bezpiecznej i przyjaznej dla uczniów z zachowaniem funkcji zwiększania odporności na zmiany klimatu, lokalnego zagospodarowania wód opadowych, zachowania bioróżnorodności oraz ochrony przed hałasem. Istotnym elementem programu jest zwiększanie wiedzy i świadomości uczniów w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu i adaptacji, poprawy jakości powietrza oraz ochrony przyrody

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 2 – JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ	
Zagospodarowanie terenów zieleni - realizacja zadań z Budżetu Obywatelskiego 2018 oraz 2019	
49.	Zagospodarowanie terenu m.in.: zagospodarowanie terenu w rejonie ul. Berenta/ al. Kasprowicza (tzw. brodzik), Park Henrykowski – etap I, Siłownia w Lesie Sołtysowickim, Park przy ul. Pakosławskiej – etap I, Strefa rekreacji przy ul. Tymiankowej – etap IV, Rewitalizacja Parku leśnego przy ul. Rędzińskiej – etap I, Rewitalizacja skweru między Inowrocławską, Zachodnią i Mł. Techników – etap I, Plac zabaw w parku Tysiąclecia – Średniowieczny Wrocław, Rewitalizacja zieleńca na pl. Indyjskim – etap I, rewitalizacja zieleńca na pl. Mongolskim – etap I, Tarnogaj dla dzieci - 2 place zabaw - w Parku Tarnogajskim i na ul. Henrykowskiej
Wdrażanie Powiatowego Programu Zwiększenia Lesistości Wrocławia	
50.	Sukcesywne zalesianie gruntów zgodnie z obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego
Ochrona, wzbogacanie i kształtowanie systemu zieleni Wrocławia	
51.	Zadanie obejmuje działania na rzecz zwiększenia powierzchni terenów zielonych, na obszarach zabudowanych. Ma również na celu rozwój zielonej infrastruktury w mieście np. zielone ściany, zielone dachy, ogrody wertykalne, parki kieszonkowe i inne formy mikrozieleni. Opracowanie i realizacja planów nasadzeń zieleni, w tym także nasadzeń drzew wzdłuż ulic. Budowa bazy terenów do nasadzeń zieleni. Rozbudowa bazy danych o zieleni w mieście w ramach SIP
Realizacja projektu <i>Zielone ulice</i>	
52.	Planuje się rewitalizację śródmiejskich ulic, przede wszystkim tych położonych w gęstej tkance miejskiej. Mają w przyszłości stanowić zazielenioną i wygodną – przyjazną dla wszystkich użytkowników – przestrzeń publiczną wzbogaconą o zieleń, będącą jednocześnie elementem zielonej infrastruktury miasta
Promowanie ogrodnictwa miejskiego	
53.	Ogrody społeczne stają się powszechne w polskich miastach, ponieważ mieszkańcy potrzebują kontaktu z zielenią, chcą mieć miejsce, w którym mogą uprawiać warzywa, ale jednocześnie integrować się, spędzać razem czas. Rolą miasta jest wspieranie takich inicjatyw między innymi poprzez stworzenie bazy miejsc, które mogą zostać wykorzystane jako ogrody, wypracowanie procedury zakładania ogrodów społecznych, zapewnienie szkoleń dla osób/wspólnot chcących założyć ogrody społeczne. Inne działania to zakładanie ogrodów warzywnych przy wrocławskich szkołach i przedszkolach oraz działania edukacyjne. W ramach niniejszego zadania realizowany jest projekt współfinansowany ze środków Komisji Europejskiej z ramowego programu Horyzont 2020: FoodSHIFT2030

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 2 – JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ	
54.	<p>Tworzenie nowych form przyrody na podstawie uwarunkowań merytorycznych formalno-prawnych, finansowych i własnościowych</p> <p>Działanie obejmuje wzbogacanie terenu miasta w formy ochrony, na podstawie spełnionych warunków oraz ujmowanie ich w ustawowy system ochrony</p>
55.	<p>Opracowanie programu do zarządzania zielenią w zasobach Zarządu Zieleni Miejskiej (ZZM)</p> <p>Nowatorski projekt zakłada informatyzację jednostki w zakresie działań, które wymagają wsparcia poprzez aplikację usprawniającą zarządzanie oraz monitorowanie zasobu zieleni. Podstawą będzie stworzenie oprogramowania dedykowanego dla ZZM wraz ze sprzętem do pracy terenowej oraz informatyczna obsługa systemu. W ramach zadania przewidywane jest również wykonanie częściowej inwentaryzacji drzew. Celem projektu jest stworzenie aplikacji, która będzie stanowiła narzędzie, służące zbieraniu, scalaniu i ujednocnieniu informacji na temat zieleni w zasobie ZZM, a także sprawne nią zarządzanie począwszy od inwentaryzacji, poprzez zlecenie i odbiór prac. Elementem systemu będzie również obsługa placów zabaw pod kątem kontroli bezpieczeństwa, napraw, zapotrzebowania na nowe sprzęty, przeglądów technicznych, a także uzgodnienia w zakresie ochrony zieleni</p>
56.	<p>Nadzór nad istniejącymi formami ochrony przyrody - użytkami ekologicznymi, zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi, pomnikami przyrody</p> <p>Zadanie realizowane w ramach nadzoru nad formami ochrony przyrody. Monitorowanie stanu zachowania elementów przyrody dla utrzymania ich we właściwym stanie, spełniającym warunki uznania za formy ochrony</p>
57.	<p>Program dotacyjny <i>Złap deszcz</i></p> <p>Celem Programu jest pomoc mieszkańcom Wrocławia w efektywnym gospodarowaniu wodą opadową na własnej posesji jednocześnie ograniczając zużycie wody wodociągowej jak również redukując ilość wody odprowadzanej przeciążoną miejską siecią kanalizacyjną. Program jest dedykowany mieszkańcom Wrocławia posiadającym tytuł prawny do dysponowania nieruchomością, czyli właścicielom, współwłaścicielom i najemcom i da możliwość uzyskania dofinansowania do wykonania przydomowych lub balkonowych systemów deszczowych do gromadzenia i wykorzystania wód deszczowych w miejscu opadu (m.in. ogrodów deszczowych, zbiorników naziemnych i podziemnych, studni chłonnych, itp.)</p>
58.	<p>Realizacja projektu <i>Lubię deszcz</i></p> <p>Projekt polega na prowadzeniu spotkań edukacyjnych z młodymi wrocławianami w celu zapoznania ich z możliwościami i sposobami zagospodarowania wód opadowych. Zajęcia z dziećmi są prowadzone w formule warsztatowej, dzieci razem z prowadzącym warsztat realizują wspólnie przyszkolne ogrody deszczowe</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 2 – JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I PRZESTRZENI MIEJSKIEJ	
59.	<p data-bbox="331 360 1315 394">Realizacja Programu Rewitalizacja Zieleni, Nabrzeży i Wysp Odrzańskich</p> <p data-bbox="331 443 1452 622">Zadanie przewiduje opracowanie dokumentacji projektowych oraz realizację robót budowlanych w zakresie zagospodarowania zieleni w tym: rozpoczęcie rewitalizacji parku Lesława Węgrzynowskiego przy ul. Kolejowej, przebudowa placu zabaw przy ul. Rubinowej, Rozpoczęcie przebudowy mostka w Parku Wschodnim, opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn. Rewitalizacja Skweru przy ul. Stawowej-Bogusławskiego</p>

PRIORYTET 3 – PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

W związku z pandemią COVID-19 wiele rządów wprowadziło radykalne ograniczenia aktywności społecznej i gospodarczej oraz bariery w podróżowaniu. Restrykcje dotknęły około połowę ludności świata i odbiły się negatywnie na światowej gospodarce. Najbardziej ucierpiał sektor usług, w tym takie branże jak turystyka, transport i gastronomia. Stan pandemii, obowiązujące restrykcje i spadek aktywności konsumentów oznacza pogorszenie kondycji finansowej wielu przedsiębiorstw, ich bankructwa i zwolnienia pracowników.

Według GUS struktura gospodarki Wrocławia oparta jest głównie na usługach i handlu, w mniejszym stopniu na przemyśle. O dobrej kondycji miasta świadczą wyniki w rozmaitych raportach i rankingach. W rankingu Globalization and World Cities Research Network (GaWC) na 2020 r., klasyfikującym miasta w światowej gospodarce na podstawie występowania zaawansowanych usług biznesowych (m.in. finansowych, księgowych, consultingowych, prawniczych, reklamowych), awansowaliśmy do grupy miast Gamma. Jesteśmy także drugim, po Warszawie, największym skupiskiem startup'ów w Polsce i jednym z liderów w sektorze nowoczesnych usług biznesowych, w których pracuje ok. 50 tys. osób. Specjalnością Wrocławia są centra badawczo-rozwojowe i IT, a miasto jest liderem na inwestycyjnej mapie Polski.

Pod koniec 2019 r. władze miasta przyjęły do realizacji Strategię Rozwoju Przedsiębiorczości Miasta Wrocławia *Przedsiębiorczy Wrocław 2030*. Dokument został opracowany przez przedstawicieli izb gospodarczych, stowarzyszeń przedsiębiorców, organizacji pracodawców, parków technologicznych i przemysłowych, funduszy gospodarczych i administracji publicznej skupionych w Radzie ds. Przedsiębiorczości działającej przy Prezydencie Wrocławia. Sformułowano w nim rozwiązania, które mają wpłynąć na rozwój lokalnej przedsiębiorczości.

W dokumencie *Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2021* zawarto przedsięwzięcia, które są elementem Strategii Rozwoju Przedsiębiorczości. Wspieranie i animowanie wrocławskiego ekosystemu startup'owego, realizacja Programu Edukacja przedsiębiorczości, wzmacnianie potencjału gospodarczo-społecznego miasta poprzez projekty i działania wspierające rozwój przedsiębiorczości to zadania, które wpisują się w realizację Strategii Przedsiębiorczości. Zgodnie z założeniami strategii, za kilkanaście lat Wrocław ma być inteligentnym miastem o gospodarce opartej na wiedzy, metropolią oferującą przedsiębiorcom dobre warunki do prowadzenia biznesu, wykorzystującą przy tym swój potencjał akademicki.

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 3 – PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	
OBSZAR 3 - DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	
<ul style="list-style-type: none"> Działania na rzecz rozwoju gospodarczego i atrakcyjności przestrzeni publicznych 	
Inicjowanie współpracy przedsiębiorstw społecznych i biznesu / MŚP	
60.	Promocja społecznej odpowiedzialności biznesu, wspierania innowacji w przedsiębiorczości społecznej, organizacja giełd kooperacyjnych
Wspieranie i animowanie wrocławskiego ekosystemu startup'owego	
61.	Wrocław jest jednym z najsilniejszych centrów innowacji i nowoczesnej gospodarki w Polsce oraz miastem, w którym powstaje coraz więcej małych i średnich przedsiębiorstw technologicznych, w tym startup'ów. W ramach swojej działalności ARAW integruje wrocławskie środowisko technologiczne i startup'owe, tak aby je zaktywizować i zachęcać do podejmowania wspólnych inicjatyw na lokalną i światową skalę. Stworzenie sprawnie funkcjonującego miejskiego systemu wsparcia dla startup'ów, obejmującego bardziej możliwości kontaktu z mentorami, partnerami, inwestorami i klientami oraz poszerzenie wiedzy firm na temat przedsiębiorczości, dotacji finansowych i innowacji stawia Wrocław w czołówce innowacyjnych miast w Polsce oraz zwiększa jego rozpoznawalność w Europie. W ramach tej działalności organizowane są liczne wydarzenia, warsztaty, panele dyskusyjne, powstają raporty, zbierane są dane oraz promowane są sukcesy wrocławskich mikro, małych i średnich przedsiębiorców
Wzmacnianie potencjału gospodarczo-społecznego miasta poprzez projekty i działania wspierające rozwój przedsiębiorczości	
62.	Podejmowanie działań zmierzających do wykreowania nowej jakości przestrzeni w centrum staromiejskim, przywrócenie funkcji gospodarczych głównym ulicom miasta w centrum, szukanie porozumienia i kształtowanie współodpowiedzialności za charakter centrum wśród mieszkańców, przedsiębiorców i innych użytkowników centrum miasta, prowadzenie monitoringu stanu branż (w tym ich potrzeb i deficytów) oraz proponowanie działań inicjujących zmiany w kierunku realizacji zapisów strategii miejskich, działalność informacyjna i szkoleniowa na rzecz wrocławskich MSP dla podniesienia ich świadomości biznesowej i przygotowania na zmiany zgodnie z nadchodzącymi trendami
Wzrost konkurencyjności lokalnego handlu w oparciu o walory regionalne, turystyczne i historyczne	
63.	Ożywianie centrum staromiejskiego poprzez cykliczne wydarzenia o charakterze jarmarków – w tym m.in. Bożonarodzeniowego oraz Świętojańskiego – oferujących mieszkańcom i turystom gamę różnorodnych produktów, w tym rękodzieła, produktów spożywczych i oryginalnych pamiątek; budowanie marki i podnoszenie jakości handlu usług we wrocławskich halach i na targowiskach

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 3 – PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	
Realizacja Programu Edukacja przedsiębiorczości	
64.	<p>Celem jest tworzenie we Wrocławiu większej ilości mikro, małych i średnich firm świadomych i konkurencyjnych w warunkach gospodarki rynkowej oraz promowanie kultury przedsiębiorczości jako pożądanej kompetencji na rynku pracy. W ramach zadania realizowane są projekty kierowane do uczniów na wszystkich etapach edukacji, które stanowią wsparcie systemu edukacji pod kątem wdrożenia innowacyjnych narzędzi podnoszenia kompetencji</p>
Produkty edukacyjne odpowiadające na zapotrzebowanie rynku pracy	
65.	<p>Celem działań jest dostosowywanie wykształcenia uczniów, zwłaszcza szkół zawodowych, do aktualnych potrzeb rynku pracy, komunikowanych przez przedsiębiorców aglomeracji wrocławskiej. Wśród zadań przewidziana jest organizacja i przeprowadzenie szkoleń, praktyk zawodowych i innych działań pozwalających uczniom na dostosowanie ich wiedzy do wymagań rynku, a także pozwalającym na podniesienie kompetencji zawodowych wśród nauczycieli tych szkół. Przykładowy projekt: "Dobry staż, lepsze jutro - zwiększenie oferty wrocławskich szkół zawodowych" realizowany w ramach RPO WD 2014-2020</p>
Promocja gospodarcza Wrocławia i aglomeracji wrocławskiej	
66.	<p>Promocja inwestycyjna Wrocławia i okolicznych gmin w celu przyciągania nowych projektów biznesowych i tym samym tworzenia atrakcyjnych miejsc pracy jest jednym z głównych zadań ARAW, realizowanym przez Centrum Wspierania Biznesu. Oferta kierowana jest przede wszystkim do przedsiębiorstw z branży produkcyjnej wysokich i średnich technologii, nowoczesnych usług biznesowych bądź prowadzących działalność zaawansowaną technologicznie (B+R) co pozwala na stałe podnoszenie jakości i konkurencyjności lokalnego rynku pracy. Działania promocyjne obejmują prowadzenie portalu Invest in Wrocław, udział w zagranicznych targach i misjach gospodarczych, kampanie outdoorowe czy organizację targów promujących największe marki Wrocławia. Przykładowy projekt z dofinansowaniem zewnętrznym: "Promocja Wrocławia i Dolnego Śląska jako obszaru atrakcyjnego pod względem gospodarczym i inwestycyjnym" realizowany w ramach RPO WD 2014-2020</p>
Realizacja programu Mozart	
67.	<p>Wspieranie współpracy uczelni wyższych z sektorem gospodarczym w zakresie rozwoju i aktywizacji rynku pracy – realizacja Miejskiego Programu Wsparcia Partnerstwa Szkolnictwa Wyższego i Nauki oraz Sektora Aktywności Gospodarczej <i>Mozart</i></p>

PRIORYTET 4 – GOSPODARKA KREATYWNA I INNOWACYJNA POWIĄZANA Z NAUKĄ

Wrocław to jeden z większych ośrodków akademickich w Polsce, funkcjonuje tutaj blisko 30 uczelni, które oferują bogatą i zróżnicowaną propozycję studiów wyższych. Kierunki i specjalności oferty edukacyjnej stale dostosowywane są do wymogów rynków pracy i światowych tendencji. Wrocław zawsze był miastem dobrych szkół, uczelni wyższych, przestrzenią do badań naukowych. Zamierzeniem władz miasta jest takie zarządzanie tym potencjałem, aby Wrocław był miastem nowoczesnych szkół i uczelni, prężnych startup'ów oraz zagłębiem e-usług dla Dolnego Śląska.

Kreatywność wiąże się z wysokim kapitałem intelektualnym, który władze miasta chcą budować przede wszystkim poprzez jak najlepszą edukację i naukę. W 2021 r. zaplanowano realizację projektów wspierających rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów w zakresie przedmiotów ścisłych oraz podniesienie jakości i innowacyjności kształcenia, poprzez rozmaite działania.

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 4 – GOSPODARKA KREATYWNA I INNOWACYJNA POWIĄZANA Z NAUKĄ	
OBSZAR 7 - OŚWIATA I WYCHOWANIE	
Innowacyjność wrocławskiej edukacji	
68.	<p>Podniesienie jakości i innowacyjności kształcenia poprzez realizację interaktywnych pokazów naukowych w ramach Dolnośląskiego Festiwalu Nauki, wspierających naukę języków obcych, rozwój kreatywności i myślenia strategicznego zajęć zwiększających atrakcyjność nauczania – nowe technologie w nauczaniu, zajęcia pozalekcyjne z robotyki i programowania. Realizacja projektów wspierających rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów w zakresie przedmiotów ścisłych, w tym projektu Klucz do przyszłości oraz Szkoły Gminy Wrocław i Gminy Czernica to kompetencji skarbnica – poprawa jakości nauczania matematyki w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Realizacja projektów wspierających naukę języków obcych, rozwój kreatywności i myślenia strategicznego; oferta atrakcyjnych zajęć pozalekcyjnych, wymian międzynarodowych m.in. w ramach programu Erasmus+, szkół partnerskich oraz Polsko-Niemieckiej Wymiany Młodzieży.</p> <p>Zajęcia zwiększające atrakcyjność nauczania – nowe technologie w nauczaniu, zajęcia pozalekcyjne z robotyki i programowania. Realizacja projektów: Młodzi Obywatele Kultury, Młodzi Obywatele Nauki, Młodzi Obywatele Świata, Szkoła w mieście, Edukacja Przedsiębiorczości, Edukacja Prawna oraz Biennale Twórczości Nauczycieli jako promocji twórczości artystycznej nauczycieli, Wrocławski Kongres Naukowy Dzieci i Młodzież. Akademia Talentów i Uzdolnień – program obejmujący diagnostykę potencjałów rozwojowych dzieci, prace i projekty badawcze, pomoc rodzicom i nauczycielom we wspieraniu wychowanków, zbudowanie spójnego systemu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego i metodycznego. Centrum Kreatywności TALENT – kompleksowe wsparcie uczniów zdolnych poprzez identyfikację uzdolnień i talentów, warsztaty edukacyjne, współpraca z instytucjami naukowymi, staże, działania dla nauczycieli i rodziców (RODZICE: warsztaty, konsultacje, grupy wsparcia, szkoły dla rodziców uczniów zdolnych; NAUCZYCIELE: tutoring, superwizje, mentorzy, liderzy, grupy eksperckie, wyjazdy studyjne, dobre praktyki). Realizacja projektów Szkoła w mieście, Edukacja Przedsiębiorczości oraz Edukacja prawna. Wspieranie i rozwijanie kompetencji kluczowych uzdolnionych uczniów w ramach Wrocławskiego programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA – (program wpisuje się w działania w ramach Smart City Wrocław)</p>
Wrocław Koduje 2.0	
69.	<p>Głównym celem zadania jest nauczanie programowania we wrocławskich szkołach publicznych w formie kursów obejmujących między innymi podstawy języka programowania C++, podstawy Javy oraz inne</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 4 – GOSPODARKA KREATYWNA I INNOWACYJNA POWIĄZANA Z NAUKĄ	
OBSZAR 8 – SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA	
70.	<p>Wrocławska inicjatywa doskonałości naukowej</p> <p>Realizacja działań na rzecz wsparcia procesów pozyskiwania przez wrocławskich naukowców najbardziej prestiżowych międzynarodowych grantów naukowych (w tym European Research Council) oraz skutecznej publikacji artykułów w pismach o wysokim prestiżu w świecie nauki (w tym poprzez realizację dedykowanych warsztatów)</p>
71.	<p>Fundusz Aktywności Studenckich (FAST)</p> <p>Program wsparcia inicjatyw studenckich adresowany do kół studenckich, organizacji oraz grup studenckich afiliowanych przy wrocławskich uczelniach. Celem programu jest wsparcie przedsiębiorczości akademickiej, inwentyki oraz doskonałości naukowej studentów i doktorantów</p>

PRIORYTET 5 – ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY

Pandemia koronawirusa pokazała jak ważnym priorytetem jest ochrona zdrowia i jakość życia wrocławian. Zdrowie jest jedną z wyżej cenionych wartości indywidualnych i społecznych. Zgodnie ze Światową Deklaracją Zdrowia, przyjętą także przez Polskę, „zdrowie jest jednym z podstawowych praw jednostki”. Dlatego też polityka społeczna, oparta na podstawowych wartościach, do zagadnień zdrowia i jego ochrony przywiązuje dużą wagę.

W wymiarze indywidualnym zdrowie jest kluczowym czynnikiem warunkującym jakość życia, umożliwiającym realizację zadań i pełnienia ról, wpływa na funkcjonowanie jednostek i rodzin.

Osiągnięcie celów związanych z polepszaniem jakości życia we Wrocławiu jest realizowane poprzez poprawę działania systemu ochrony zdrowia i opieki społecznej, przez stałe podnoszenie standardów edukacyjnych oraz polepszanie warunków zamieszkiwania. Miasto, realizując założenia Strategii Wrocław 2030, przyjęło za cel wspieranie działań na rzecz wydłużania życia w zdrowiu swoich mieszkańców, ułatwianie życia w mieście osobom z niepełnosprawnościami. W 2021 r. kontynuowane będą działania mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu, realizację programów profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, narkotyków oraz przemocy. Realizuje się także społeczne i socjalne programy pomocy dla rodzin wielodzietnych, prowadzi działania zmierzające do zwiększania liczby miejsc opieki nad małymi dziećmi. Duży nacisk kładzie się na realizację programów ukierunkowanych na promowanie zdrowego stylu życia oraz wczesne wykrywanie najczęściej występujących chorób cywilizacyjnych. Inwestuje w infrastrukturę aktywnego spędzania wolnego czasu, poszerza ofertę w zakresie edukacji, kultury, sportu i rekreacji. Władze Wrocławia sukcesywnie realizują myśl zawartą w Strategii Wrocław 2030, „by organizacja przestrzeni miasta sprzyjała nie tylko rekreacji i sportowi amatorskiemu, ale też służyła osobom słabszym, starszym, nie w pełni sprawnym oraz dzieciom.”

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 5 – ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY	
OBSZAR 7 - OŚWIATA I WYCHOWANIE	
Zdrowo i sportowo	
72.	<p>Budowa, przebudowa lub rozbudowa infrastruktury sportowej (bloków sportowych i basenów) w placówkach oświatowych, dostępność atrakcyjnej infrastruktury sportowej szkół dla społeczności lokalnej. Realizacja projektów edukacyjnych mających na celu: podnoszenie sprawności fizycznej uczniów, promowanie wzorców aktywności fizycznej, kształtowanie postaw sprzyjających samorozwojowi i odpowiedzialności; zapewnienie dzieciom i młodzieży zajęć rekreacyjno-wychowawczych w okresie ferii zimowych i wakacji letnich poprzez organizację półkolonii i otwartych sal. Promowanie zdrowego stylu życia poprzez: kształtowanie prozdrowotnych postaw i w konsekwencji zapobieganie rozwojowi nadwagi i otyłości oraz innym chorobom przewlekłym, różnorodność oferty dyscyplin sportowych, naukę pływania dla klas III, budowę nowoczesnych bloków żywienia, ofertę zdrowych posiłków na każdą porę roku przy włączeniu szkół branży gastronomicznej. Wsparcie szkół i placówek we współpracy z uczelniami wyższymi i podmiotami leczniczymi w zakresie dbałości o zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży oraz zapobiegania sytuacjom trudnym. W ramach tego zadania realizowany jest m.in. projekt <i>Upright</i>, współfinansowany z programu HORYZONT 2020. Projekt ekologiczny <i>Niebieska wstążka dla drzew (Dla Ciebie walczę ze smogiem. Produkuję tlen. Dzięki mnie żyjesz)</i> mający na celu zwiększenie świadomości o bezcennej roli drzew w ekosystemie miejskim</p>
OBSZAR 9 - OCHRONA ZDROWIA	
Wrocławska Akademia Pierwszej Pomocy	
73.	<p>To cykl szkoleń dla mieszkańców Wrocławia w różnym wieku i stopniu zaawansowania wiedzy odbywających się w przestrzeni całego miasta (zasoby lokalowe RO, szkół, NGO, parafii) we współpracy pod opieką merytoryczną Uniwersytetu Medycznego. Całość wpisana jest w kampanię społeczną wspierającą nabywanie umiejętności reagowania w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu. Celem akademii jest szerzenie poczucia odpowiedzialności i empatii względem anonimowych osób potrzebujących pomocy w nagłych wypadkach, nabywanie umiejętności reagowania w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu</p>
Rozwijanie programów w zakresie poprawy jakości opieki nad matką i dzieckiem	
74.	<p>Rozwijanie działań i poprawa jakości i opieki nad matką i dzieckiem. Prowadzone i rozwijane będą działania wspierające rodziców w przygotowaniu do macierzyństwa i ojcostwa, systematycznej kontroli w okresie ciąży, porodu oraz opieki nad dzieckiem. Realizacja programu leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego dla mieszkańców Wrocławia</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 5 – ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY	
75.	<p>Realizacja programów dla dzieci i młodzieży dotyczących promocji zdrowia i profilaktyki chorób ukierunkowanych na promowanie zdrowego odżywiania i aktywnego stylu życia oraz wczesnego wykrywania najczęściej występujących wad i schorzeń</p> <p>Programy realizowane są w środowisku opieki, wychowania i nauczania dzieci i młodzieży. W większości mają charakter badań przesiewowych, ukierunkowanych na wczesne wykrywanie i korygowanie wad (m.in. wzroku, słuchu) oraz schorzeń (np. choroby próchnicowej i otyłości). Równocześnie prowadzone są działania edukacyjne dla rodziców, uczniów i nauczycieli oraz profilaktyczne, przeciwdziałające zaburzeniom zdrowotnym i chorobom</p>
76.	<p>Realizacja programu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)</p> <p>Program polityki zdrowotnej składa się z części edukacyjnej dla uczniów klas VII szkoły podstawowej i ich rodziców oraz szczepień ochronnych przeciwko wirusowi HPV dziewcząt i chłopców w wieku 13 lat. Zajęcia edukacyjne prowadzone są w szkołach a szczepienia przeciwko HPV w Punktach Szczepień placówek leczniczych</p>
77.	<p>Rozwijanie partnerstwa podmiotów w zakresie wzmacniania zdrowia publicznego oraz promowania dobrych praktyk</p> <p>Rozszerzane będą działania w zakresie budowania partnerstwa na rzecz wzmacniania zdrowia publicznego, ukierunkowane na diagnozowanie i rozwiązywanie problemów zdrowotnych. Działania te pozwolą na opracowywanie optymalnych strategii, promowanie najlepszych praktyk w zakresie zdrowia publicznego oraz poszukiwanie nowych rozwiązań podnoszących jakość opieki zdrowotnej</p>
78.	<p>Realizacja programów ukierunkowanych na promowanie zdrowego stylu życia oraz wczesne wykrywanie najczęściej występujących chorób cywilizacyjnych</p> <p>Obecny poziom życia i tempo rozwoju gospodarczego powodują wzrost wskaźników wczesnej zachorowalności i umieralności na choroby cywilizacyjne (sercowo-naczyniowe, cukrzyca, nowotworowe i inne). Wiele z nich jest uwarunkowanych stylem życia. Głównymi czynnikami ryzyka są: brak aktywności fizycznej, błędy żywieniowe, palenie tytoniu, długotrwały stres, lekceważenie systematycznego wykonywania badań profilaktycznych. W celu poprawy niekorzystnej sytuacji zdrowotnej niezbędne jest przygotowywanie i wdrażanie programów edukacyjnych i polityki zdrowotnej, ukierunkowanych na eliminowanie tych czynników i wczesne wykrywanie chorób. Programy, ze względu na ich zdrowotną i społeczną wartość są rozwijane i modyfikowane w zależności od zdiagnozowanych potrzeb zdrowotnych, zmieniających się standardów postępowania oraz wskaźników epidemiologicznych</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 5 – ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY	
79.	<p data-bbox="331 376 1420 412">Rozwijanie programów w obszarze zdrowia psychicznego w tym depresji</p> <p data-bbox="331 474 1420 1025">Dynamika rozwoju społecznego spowodowała, że wiele osób nie potrafi radzić sobie ze stresem, odczuwa dyskomfort psychiczny i przeżywa załamanie nerwowe. Napięcia psychiczne stają się powodem sięgania po używki, z których najczęstszą jest alkohol. Wzrasta liczba osób dorosłych z problemami psychicznymi. Utrzymująca się w społeczeństwie opinia, że choroba psychiczna pozbawia chorego całkowicie możliwości normalnego funkcjonowania powoduje, że chorzy pomimo leczenia farmakologicznego, czują się odrzuceni społecznie, pozbawieni ról w rodzinie, gorzej traktowani przez pracodawców. Problemy zdrowia psychicznego dotyczą także dzieci i młodzieży. Obniża się wiek inicjacji alkoholowej i narkotykowej, wzrastające napięcie psychiczne przechodzi w agresję. W celu efektywniejszych osiągnięć profilaktycznych i terapeutycznych rozwijane będą działania zmierzające do integrowania podmiotów, w tym placówek medycznych, organizacji pozarządowych, instytucji z ich potencjałem i wsparciem, zajmujących się dziećmi i młodzieżą oraz osobami dorosłymi z problemami psychicznymi i ich rodzinami. Działania obejmują edukację zdrowotną, poradnictwo specjalistyczne, pomoc interwencyjną i terapeutyczną</p>
80.	<p data-bbox="331 1124 1420 1182">Wzmacnianie systemu opieki nad osobami niesamodzielnymi, starszymi, przewlekle i nieuleczalnie chorymi, przebywającymi w środowisku domowym</p> <p data-bbox="331 1245 1420 1384">Pomoc choremu, jego rodzinie i opiekunom w zorganizowaniu opieki poprawiającej jakość życia oraz pozwalającej na jak najdłuższe pozostanie chorego lub osoby niesamodzielnej w środowisku domowym. Wdrażanie nowoczesnych form wsparcia rodziny w opiece nad chorym np. teleopieka, „łóżka wytchnienia” itp.</p>
81.	<p data-bbox="331 1482 1420 1585">Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców Wrocławia poprzez zintegrowanie działań w zakresie edukacji, profilaktyki chorób zakaźnych: grypy, HIV, STI</p> <p data-bbox="331 1626 1420 1868">Działania są ukierunkowane na zmniejszenie liczby zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową. Rozwijane będą działania edukacyjne i profilaktyczne, w tym prowadzenie Punktu Bezpłatnego Testowania w kierunku obecności wirusa HIV wraz z poradnictwem okołotestowym. Osoby zakażone kierowane są do specjalistycznych ośrodków leczniczych np. Poradnia Nabytych Niedoborów Odpornościowych. Kontynuowane będą szkolenia informacyjno-edukacyjne dla różnych grup odbiorców oraz działalność Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób z problemem HIV / AIDS</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 5 – ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY	
82.	<p data-bbox="331 360 1430 439">Realizacja programu <i>Aktywny samorząd</i></p> <p data-bbox="331 443 1430 846">Środki na to zadanie pochodzą z funduszu PFRON i nie są ujmowane w planie finansowym MOPS na dany rok budżetowy. Formy wsparcia przewidziane i opisane w programie adresowane są do uprawnionych osób fizycznych. Dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych. Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym: Obszar A – likwidacja bariery transportowej, Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym, Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się, Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej; Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym; Moduł III – szkolenia kadr samorządów oraz organizacji pozarządowych z zakresu problematyki niepełnosprawności</p>
83.	<p data-bbox="331 952 1430 1030">Realizacja programu wspierania osób w podeszłym wieku, z niepełnosprawnościami oraz niesamodzielnych</p> <p data-bbox="331 1077 1430 1368">Realizacja programu mającego zgodnie z uchwałą nr LXIII/1518/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 października 2018 r. w sprawie przyjęcia Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych na lata 2019-2023, w celu rozwijania infrastruktury systemu pomocy i wsparcia przewiduje innowacyjną formę zapewnienia miejsc pobytu zabezpieczającą potrzeby bytowe osób w podeszłym wieku, z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych oraz stanowi odciążenie instytucjonalnego systemu pomocy społecznej. W ramach zadania realizowane są również projekty na rzecz DPS i DDP z RPO WD 2014-2020</p>
84.	<p data-bbox="331 1467 1430 1545">Wypracowanie (przy współpracy z partnerami zagranicznymi) oraz wdrożenie nowych rozwiązań na rzecz osób bezdomnych</p> <p data-bbox="331 1570 1430 1861">Realizacja projektów z komponentem ponadnarodowym ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, mających na celu wypracowanie oraz wdrożenie modelu wychodzenia z bezdomności i odejścia od przedłużającego się pobytu osób bezdomnych w placówkach. Partnerstwo ponadnarodowe skutkować będzie implementacją metod alternatywnych do tradycyjnych metod aktywizacji i usamodzielniania osób bezdomnych koncentrujących się na proponowaniu im gotowych schematów, które z góry narzucają formy wsparcia i utrwalają „placówkowy” styl życia. Projekty zakładają odejście od tego sposobu udzielania pomocy osobom bezdomnym</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 5 – ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY	
85.	<p>Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób skazanych poprzez realizację programów edukacyjno-profilaktycznych oraz organizację prac społecznie użytecznych na rzecz Miasta</p> <p>Działania ukierunkowane są na zmianę negatywnych postaw i zachowań osób, które zostały skazane wyrokiem sądu, a karę pozbawienia wolności zamieniono na odpracowanie określonej liczby godzin na rzecz Miasta. Upowszechnienie kar nieizolacyjnych oznacza, że większa liczba osób skazanych będzie mogła nadal funkcjonować we własnym środowisku rodzinnym, społecznym i zawodowym, co gwarantuje lepszą skuteczność resocjalizacyjną</p>
86.	<p>Podnoszenie umiejętności społecznych i zawodowych nieaktywnych zawodowo wrocławian poprzez realizację zatrudnienia socjalnego</p> <p>Realizacja zadania zgodnie z zapisami ustawy o zatrudnieniu socjalnym. Reintegracja społeczna i zawodowa osób wykluczonych społecznie ułatwiająca powrót na rynek pracy</p>
OBSZAR 10 - POMOC SPOŁECZNA	
<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja programów przeciwdziałających wykluczeniom społecznym 	
87.	<p>Aktywna integracja osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym</p> <p>W ramach zadania realizowane są projekty RPO WD 2014-2020. Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem MOPS, realizowana będzie przez zastosowanie usług aktywnej integracji o charakterze społecznym w ramach realizacji projektu PAS-ja. Celem głównym projektu jest zwiększenie szans na integrację społeczną (w tym: na podniesienie zdolności do zatrudnienia) 180 zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym wrocławian. Projekt będzie realizowany na drodze wdrażania Programów Aktywności Lokalnej</p>
88.	<p>Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami – Wrocławski Zakład Aktywności Zawodowej</p> <p>Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnością poprzez prowadzenie Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej w formie samorządowego zakładu budżetowego Gminy Wrocław</p>
89.	<p>Zapewnienie wsparcia dla osób niesamodzielnych, w szczególności starszych w dziennych domach pomocy</p> <p>Utrzymanie usług opiekuńczych i wspierających w nowych czterech dziennych domach pomocy we Wrocławiu (120 miejsc) dla osób niesamodzielnych, w szczególności starszych. Realizacja oparta jest na założeniach projektu Mój drugi dom - zapewnienie wsparcia dla osób niesamodzielnych w dziennych domach pomocy we Wrocławiu, z uwzględnieniem uwarunkowań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa w przypadku chorób zakaźnych, w szczególności SARS-CoV-2</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 5 – ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY	
90.	<p>Zwiększenie bezpieczeństwa osób starszych wymagających wsparcia – klientów dziennych domów pomocy</p> <p>Podniesienie jakości usług socjalnych świadczonych w dziennych domach pomocy poprzez transfer, zaadoptowanie i wdrożenie nowego modelu zapobiegania następstwom nieszczęśliwych zdarzeń i ich skutkom dzięki współpracy z partnerami zagranicznym i krajowym, z uwzględnieniem zagrożeń zdrowotnych, w szczególności związanych z SARS-CoV-2, w ramach projektu <i>Każdego dnia bezpieczniej</i> w dziennych domach pomocy</p>
OBSZAR 11 - RODZINA	
91.	<p>Budowa żłobków</p> <p>Realizacja budowy żłobka przy ulicy Sołtysowickiej</p>
92.	<p>Standaryzacja placówek opiekuńczo-wychowawczych</p> <p>Dostosowanie placówek opiekuńczo wychowawczych do wymogów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Do końca 2020 roku liczba dzieci przebywających w placówce nie może przekroczyć 14 osób</p>
93.	<p>Reintegracja społeczna seniorów w ramach Dziennego <i>Domu Senior +</i></p> <p>Prowadzenie Dziennego <i>Domu Senior+</i> kierującego ofertę do osób w wieku powyżej 60 roku życia, nieaktywnych zawodowo, w tym cierpiących na choroby neurodegeneracyjne (otępienne) we wczesnej fazie. Prowadzenie działań aktywizujących dla seniorów o charakterze rekreacyjnym, pielęgniarstwo-opiekuńczym, rehabilitacyjno-gimnastycznym, treningu umysłu, wsparcia psychologicznego, kulturalno-oświatowym, reintegracji społecznej i socjalnym (ciepły posiłek)</p>
94.	<p>Realizacja Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych dwa plus trzy i jeszcze więcej</p> <p>Realizacja Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych dwa plus trzy i jeszcze więcej. Program ten ma na celu wspomaganie rodzin wielodzietnych przez: organizację czasu wolnego dzieci z rodzin wielodzietnych (wejścia do ZOO, na baseny, lodowiska, do kina, teatru i inne), realizację programów wspomagających Rodziny Plus</p>
95.	<p>Organizacja opieki nad dziećmi do lat 3 w formie opiekuna dziennego w ramach zadania <i>Wrocławski Opiekun dzienny</i></p> <p>Realizacja zadania zgodnie z ustawą o opiece nad dziećmi do lat 3. Zapewnienie opieki opiekuna dziennego do lat 3</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 5 – ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY	
96.	<p>Dostosowywanie do potrzeb i systematyczne zwiększanie liczby miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz systematyczne podnoszenie jakości świadczonych usług</p> <p>Rozwijanie infrastruktury miejskich żłobków oraz wspieranie niepublicznych żłobków, klubów dziecięcych i opiekuna dziennego. Przekroczenie poziomu wytycznych unijnych 33% w zakresie objęcia opieką dzieci do 3 lat. W ramach zadania realizowane są również projekty RPO WD 2014-2020, w tym: Mamo, tato wróć do pracy</p>
97.	<p>Działania na rzecz wrocławskich rodzin</p> <p>Podejmowane są działania na rzecz integracji środowisk działających na rzecz rodzin. Kumulacją jest Miesiąc Rodziny, czyli wydarzenia poświęcone rodzinie: pikniki z okazji Dnia Matki, Dziecka i Ojca, w czasie których odbywają się animacje dla rodzin, konkursy, zajęcia edukacyjne dla dzieci i dorosłych, warsztaty poświęcone dobremu rodzicielstwu. WROdzina to projekt, który ma na celu wsparcie wrocławskich rodzin poprzez przekazanie wiedzy i umiejętności podczas wykładów i warsztatów tematycznych</p>
OBSZAR 14 - KULTURA FIZYCZNA	
<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja programów aktywizujących • Organizacja imprez sportowych • Wsparcie sportu młodzieżowego i profesjonalnego 	
98.	<p>Realizacja programów rozwoju dyscyplin sportowych</p> <p>Szkolenie dla dzieci i młodzieży wrocławskiej w zespołowych grach sportowych odbywających się w ciągu roku szkolnego poprzez Program Basketmania, Program Footballmania i Program Volleymania</p>
99.	<p>Realizacja programów wspomagających szkolenie sportowe</p> <p>Szkolenie dzieci i młodzieży wrocławskiej w sekcjach klubowych poprzez Program Młodzieżowych Centrów Sportu, Program Grup Szkolenia Podstawowego i Szkolenia w Sportach Walki. Szkolenie i udział w rozgrywkach wrocławskich klubów sportowych w sporcie profesjonalnym. Program Wrocławski Football</p>
100.	<p>Organizacja ogólnopolskich i międzynarodowych imprez sportowych na terenie Wrocławia</p> <p>W ramach zadania zostaną zorganizowane prestiżowe imprezy sportowe mające na celu przyciągnięcie jak największej liczby uczestników i widzów</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 5 – ZDROWI I AKTYWNI MIESZKAŃCY	
101.	<p data-bbox="331 353 1420 427">Promocja aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez zwiększenie dostępności do zajęć pozalekcyjnych</p> <p data-bbox="331 461 1420 645">Promocja aktywnego spędzania czasu wolnego poprzez inicjowanie, wspieranie i nadzór działań organizacji pozarządowych adresowanych do dzieci i młodzieży w zakresie podnoszenia poziomu wiedzy, umiejętności i aspiracji edukacyjnych, popularyzacji osiągnięć nauki i kultury, wyrównywania szans edukacyjnych, rozwijania aktywności społecznej - kontynuacja polityki grantowej</p>

PRIORYTET 6 – MIASTO OTWARTE

Wrocławianie są zainteresowani tym, co się dzieje na świecie, nie chcą zamykać się na gości z zewnątrz, chcą dzielić się swoją bogatą kulturą.

W 2021 r. będzie kontynuowane przedsięwzięcie *Studuj i pracuj we Wrocławiu* skierowane do obcokrajowców, którzy planują skorzystać z szerokiej oferty studiów na uczelniach i docelowo znaleźć zatrudnienie we wrocławskich firmach usługowych lub produkcyjnych. Realizacja tego zadania ma na celu promocję Wrocławia jako atrakcyjnego miejsca do studiowania, a także do zamieszkania i pracy.

Wrocławskie Centrum Akademickie będzie kontynuować prowadzenie Centrum Wiedzy Academia Europaea. Academia to największa, istniejąca od ponad 30 lat, paneuropejska naukowa instytucja pozarządowa w Europie, z główną siedzibą w Londynie. Celem jej działania jest upowszechnianie wiedzy, nauki oraz badań. Skupia naukowców oraz stypendystów – głównie z Europy, ale także z innych regionów świata. Liczy ponad 4 tysiące członków, w tym 72 laureatów Nagrody Nobla z różnych dyscyplin naukowych. W ramach tej instytucji we Wrocławiu aktywnie organizowane są wydarzenia o charakterze naukowym i akademickim, które przyczyniają się do promocji i rozwoju europejskiej współpracy międzynarodowej na polu naukowym.

W 2021 r. pojawi się po raz pierwszy zadanie pod nazwą *Dzień paszportu*. Jest to inicjatywa Konsulatu Honorowego Indii i władz Miasta Wrocławia. Celem przedsięwzięcia jest pokazanie międzykulturowego charakteru miasta, w którym obecne są liczne konsulaty, mające swoje siedziby we Wrocławiu, w odpowiedzi na potrzeby przybywających do miasta obcokrajowców.

Idei miasta otwartego sprzyja edukacja dzieci i młodzieży przeprowadzana w miejscach pamięci (przeciwdziałanie postawom nacjonalistycznym i ksenofobicznym, kształtowanie postaw tolerancji i szacunku dla innych nacji, przekonań, kultur i religii, budzenie dumy z własnej historii i dziedzictwa narodowego), wspieranie idei samorządności i promowanie inicjatyw obywatelskich (w szczególności działań Młodzieżowej Rady Miasta Wrocławia), upowszechnianie wśród młodzieży idei wolontariatu, promowanie pozytywnych zachowań, przeciwdziałanie przemocy i agresji. W 2021 r. promowana będzie otwartość i tolerancja wobec odmienności kulturowych, przeprowadzony będzie projekt *Światowy Wrocław*, którego celem jest przeciwdziałanie stereotypom i uprzedzeniom, modelowanie postaw cechujących się gotowością do podjęcia dialogu na rzecz wspólnego dobra.

Nowym przedsięwzięciem w 2021 r. jest zadanie pod nazwą *SOR – Spotkanie – Otwartość – Rozmowa*. Jest to projekt edukacyjno-społeczny przeznaczony dla mieszkańców Wrocławia (rodziców, wychowawców i zainteresowanych). Celem projektu jest wspieranie konstruktywnych rozwiązań w obszarze komunikacji interpersonalnej i społecznej w oparciu o poszukiwanie dostępu do aktualnej wiedzy z zakresu: budowania więzi międzyludzkich, postaw prospołecznych, zdrowia psychicznego, oraz upowszechniania informacji wielokulturowej.

W 2021 r. będzie kontynuowana realizacja *Wrocławskiej Strategii Dialogu Międzykulturowego*. W ramach zadania podejmowane będą projekty edukacyjno-integracyjne kształtujące postawy otwartości i dialogu międzykulturowego oraz wspierające mniejszości narodowe i etniczne. Rozwijane będą działania w ramach wsparcia środowisk szkolnych - ambasadorowie Dialogu w szkołach, przeprowadzane konsultacje dla nauczycieli i rodziców, Targi Edukacji Międzykulturowej, szkolenia i warsztaty, odbędzie się sztafeta szkół *Stop Mowie Nienawiści*. Wdrażane będą nowe projekty, m.in. program *Dobre słowo* oraz działania informacyjne dla obcokrajowców w ramach projektu *WROMigrant*.

Kontynuowane będą działania na rzecz dialogu kultur, mniejszości narodowych i etnicznych oraz obcokrajowców we Wrocławiu. Celem tych przedsięwzięć jest promowanie postawy otwartości, wspieranie mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujących we Wrocławiu w zakresie zachowania tożsamości, kultury, języka i tradycji oraz promowanie wielokulturowości miasta. W ramach zadania realizowane są projekty, takie jak Kalejdoskop Kultur, kalendarz wielokulturowy, działania na rzecz mniejszości ukraińskiej (np. warsztaty artystyczne, festiwal Viva Ukraina- Viva Polonia), wsparcie organizacyjne obchodów rocznic mniejszości.

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE	
OBSZAR 4 - ADMINISTRACJA PUBLICZNA	
<ul style="list-style-type: none"> • Informacja o działaniach miasta 	
102.	<p>Partnerstwo samorządu i uczelni Wrocławia – budowa współpracy międzynarodowej</p> <p>Budowa międzynarodowej sieci współpracy miejsko-akademickiej ze szczególnym uwzględnieniem miast partnerskich Wrocławia m.in. poprzez realizację programu <i>Akademicki Pociąg Wrocław–Berlin</i> oraz wsparcie organizacji międzynarodowych targów kół naukowych we Wrocławiu</p>
103.	<p>Fundusz Czasu Wolnego</p> <p>Samorządy Osiedli realizują program dotyczący sposobów zagospodarowania czasu wolnego, ze szczególnym uwzględnieniem dni ustawowo wolnych od pracy. Liczne inicjatywy o charakterze kulturalnym, sportowym, rekreacyjnym, edukacyjnym, ekologicznym, zdrowotnym, realizowane bezpośrednio na Osiedlach. Celem podejmowanych działań jest integracja, budowanie tożsamości lokalnej, edukacja w zakresie aktywnych form spędzania wolnego czasu, ekologii, promowanie zdrowego trybu życia a także zapewnienie mieszkańcom dostępu do bezpłatnych plenerowych wydarzeń kulturalnych. Przygotowane oferty są różnorodne, wyspecyfikowane pod kątem konkretnych Osiedli, mieszkańców i ich potrzeb. W realizacji zadań biorą udział podmioty społeczne działające na Osiedlach – organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne, jednostki miejskie, kluby sportowe, parafie</p>
104.	<p>Realizacja Programu Inicjatyw Rad Osiedli</p> <p>Zadania realizowane w ramach programu wnioskowane są przez Rady Osiedla</p>
105.	<p>Zabytkowa infrastruktura transportu zbiorowego</p> <p>Realizacja działań zmierzających do optymalnego wykorzystania zabytkowej infrastruktury transportu zbiorowego. Zadanie jest realizowane w ramach dofinansowania w ramach sieci Find Your Greatness, trzeciej edycji programu URBACT</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE	
OBSZAR 5 – PROMOCJA	
106.	<p>Kampania Studiuj i pracuj we Wrocławiu</p> <p>Celem działań jest promocja Wrocławia jako atrakcyjnego miejsca do studiowania, a także do zamieszkania i pracy, wśród obcokrajowców, którzy planują skorzystać z szerokiej oferty studiów na uczelniach biorących udział w projekcie i docelowo znaleźć zatrudnienie we wrocławskich firmach usługowych lub produkcyjnych. Szczególny nacisk w kampaniach realizowanych w ramach projektu kładziony jest na kraje Europy Środkowo-Wschodniej - nie tylko duże ośrodki, ale także mniejsze miasta, z których mieszkańcy migrują na studia. Działania projektu <i>Study in Wrocław</i> obejmują m.in. udział w międzynarodowych targach edukacyjnych, rozwój wolontariatu przez zaangażowanie studiujących obecnie we Wrocławiu cudzoziemców, rozszerzenie sieci ambasadorów projektu, zwłaszcza w mniejszych miejscowościach, czy wsparcie doradcze kandydatów i studentów (konsultacje indywidualne oraz grupowe - zarówno stacjonarne, jak i zdalne)</p>
107.	<p>Popularyzacja Wrocławia jako atrakcyjnego ośrodka turystycznego z udziałem ambasadorów miasta</p> <p>W ramach promocji turystycznej Wrocławia przewiduje się realizację następujących działań: opracowanie i przygotowanie nowych materiałów promocyjnych przedstawiających Wrocław jako atrakcyjne miejsce dla turystyki kulturowej, uaktualnienie informacji o bazie noclegowej miasta i regionu, udział w targach turystycznych w kraju i za granicą, promocja miasta na stronie internetowej <i>visitwroclaw</i> i mediach społecznościowych, prezentacja potencjału turystycznego miasta</p>
108.	<p>Prowadzenie działalności informacyjnej o życiu w mieście pod hasłem <i>Wrocław twoje klimaty</i></p> <p>Celem zadania jest utrwalenie wizerunku miasta przyjaznego mieszkańcom, otwartego dla gości, oferującego wysoką jakość życia. Organizowanych będzie szereg wydarzeń o charakterze kulturalnym, rodzinnym i rekreacyjno-sportowym. Prowadzone będą kampanie oparte na konsultacjach społecznych z udziałem mieszkańców (m.in. ambient i on-line). Przeprowadzona będzie kampania <i>Rozlicz PIT we Wrocławiu</i> wpływająca na wzrost jakości życia mieszkańców. Kampania wpisuje się w działania w ramach projektu Smart City Wrocław</p>
109.	<p>Wrocław jako miasto o wszechstronnej ofercie kulinarnej - działalność informacyjna adresowana do mieszkańców miasta</p> <p>Promocja Wrocławia jako miasta o wszechstronnej ofercie kulinarnej. Odtwarzanie wrocławskiej kuchni regionalnej; współpraca z restauratorami i hotelarzami — lobbowanie na rzecz wprowadzenia do stałego menu przepisów kuchni regionalnej; <i>Festiwal Kulinarny Europa na widelcu</i>; promocja kuchni regionalnej na portalu Smaki Wrocławia</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE	
110.	<p>Dzień Paszportu</p> <p>To inicjatywa Konsulatu Honorowego Indii i władz Miasta Wrocławia. Celem wydarzenia jest pokazanie międzykulturowego charakteru miasta, w którym obecne są liczne konsulaty, organizujące swoje siedziby właśnie we Wrocławiu w odpowiedzi na potrzeby przybywających do miasta obcokrajowców. Wydarzenie organizowane jest w formie interdyscyplinarnej gry, podczas której dzieci zdobywają pieczętki danego konsulatu w specjalnie przygotowanym „wrocławskim” paszporcie. Wydarzenie adresowane jest do uczniów wrocławskich szkół podstawowych</p>
111.	<p>Realizacja kampanii <i>Wrocław na językach świata</i></p> <p>W ramach kampanii wrocławianie jako wolontariusze uczą obcokrajowców mieszkających we Wrocławiu języka polskiego jako obcego, co skutkuje dwustronną integracją społeczności cudzoziemców i wrocławian - jako społeczeństwa</p>
OBSZAR 7 - OŚWIATA I WYCHOWANIE	
112.	<p>Blisko, bezpiecznie, nowocześnie</p> <p>Szkoła i przedszkole na każdym osiedlu: zwiększenie liczby miejsc w przedszkolnej edukacji publicznej poprzez budowę nowych obiektów oraz rozbudowę istniejących budynków szkolnych i przedszkolnych na potrzeby utworzenia przedszkoli i zespołów szkolno-przedszkolnych. Zadanie obejmuje również projekt współfinansowany z RPO WD 2014-2020 <i>Mali Odkrywcy – upowszechnienie i zapewnienie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej w Gminie Wrocław</i>. Miejsce dla rowerów przy każdej szkole ponadpodstawowej. Dostosowanie bazy oświatowej do potrzeb uczniów niepełnosprawnych. Kreatywne przestrzenie w obiektach oświatowych. Kontynuacja realizacji projektu <i>Bezpieczna Wrocławska Szkoła</i>. Rozszerzenie systemu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla dzieci/uczniów. Realizacja projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym i w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nr 2 – <i>Młodzi Zawodowcy</i>. Miejski Program Profilaktyki Logopedycznej – systemowe wspomaganie rozwoju mowy i języka dzieci w wieku przedszkolnym oraz zapobieganie trudnościom w uczeniu się dzieci klas I-III, w celu osiągnięcia sprawności komunikacyjnej, językowej oraz właściwego dla wieku poziomu rozwoju emocjonalnego</p>

Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE

Dialog w edukacji

113.

Realizacja projektów edukacyjnych na wszystkich poziomach edukacyjnych: *Edukacja w Miejscach Pamięci* - przeciwdziałanie postawom nacjonalistycznym i ksenofobicznym, kształtowanie postaw tolerancji i szacunku dla innych nacji, przekonań, kultur i religii; budzenie dumy z własnej historii i dziedzictwa narodowego. Wspieranie idei samorządności i promowanie inicjatyw obywatelskich, w szczególności działań Młodzieżowej Rady Miasta Wrocławia; upowszechnianie wśród młodzieży idei wolontariatu, promowanie pozytywnych zachowań, przeciwdziałanie przemocy i agresji. Edukacja regionalna – program *Szkoła Promująca Turystykę*, konkursy w ramach Wielkiej Nagrody Wrocławia. Edukacja obcokrajowców - klasy przygotowawcze. Edukacja wielokulturowa, promowanie otwartości i tolerancji wobec odmienności kulturowych – *Kampania Miejska Dobre Słowo*. Projekt *Światowy Wrocław*, którego celem jest przeciwdziałanie stereotypom i uprzedzeniom, modelowanie postaw cechujących się gotowością do podjęcia dialogu na rzecz wspólnego dobra. *Wrocław stolicą czytania* - projekt realizowany w ramach akcji Cały Wrocław czyta obejmuje swym zasięgiem placówki na wszystkich poziomach edukacyjnych. Projekty partnerskie z Uniwersytetem Wrocławskim w ramach programu *POWER Ścieżki Kopernika*. Współpraca przy realizacji projektu 2+3, kontynuacja programu edukacji społecznej *Miasto Pokoleń*. Dostosowanie kształcenia i kwalifikacji uczniów szkół zawodowych do wymagań konkurencyjnego rynku pracy w wymiarze krajowym i europejskim poprzez opracowanie i wdrożenie efektywnych systemów kształcenia młodzieży oraz doskonalenia nauczycieli szkół zawodowych, a także analizy potrzeb rynku pracy i ich korelacji z nowym systemem kształcenia, we współpracy z uczelniami wyższymi, przedsiębiorcami i Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławia. Inicjatywy zwiększające kompetencje zawodowe absolwentów, realizacja staży zagranicznych w ramach programu Erasmus +Edukacja szkolna, Kształcenie i Szkolenie Zawodowe. Podnoszenie prestiżu i jakości szkolnictwa zawodowego: stworzenie systemu promocji kształcenia w zawodzie, zwiększenie oferty kształcenia zawodowego na poziomie zawodów robotniczych i technicznych - dostosowanie do potrzeb rynku pracy i rozszerzenie udziału szkół zawodowych w strukturze kształcenia ponadpodstawowego

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE	
Edukacja w przyszłość	
114.	<p>Upowszechnienie kształcenia zawodowego w formach pozaszkolnych na kwalifikacyjnych kursach zawodowych. Tworzenie klas dedykowanych i patronackich w szkołach zawodowych w oparciu o współpracę z pracodawcami i wyższymi uczelniami. Budowanie jakości i prestiżu nowego typu szkół zawodowych - szkół branżowych I stopnia. Edukacja trafnego wyboru miejsca pracy, kształtowanie prozawodowych postaw wśród uczniów - systemowe doradztwo zawodowe na każdym etapie edukacyjnym. Podniesienie jakości kształcenia zawodowego, ze szczególnym uwzględnieniem szkolenia praktycznego - kształcenie dualne na poziomie wszystkich typów szkoły zawodowej. Modernizacja kształcenia zawodowego wynikająca z ukierunkowania szkół na zawody przyszłości (specjalizacja szkół w obrębie zawodów poprzez innowacje), doposażenie pracowni zawodowych; realizacja w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 projektów "Od stażysty do specjalisty. Nowa jakość kształcenia we wrocławskich szkołach prowadzących kształcenie zawodowe", Bliżej zawodu, Wsparcie Kształcenia Zawodowego - Poprawa Efektów, Uczeń aktywnym uczestnikiem rynku pracy oraz Staż motorem kariery - nowa jakość kształcenia zawodowego. Zawodowa 18, Twój czas na staż, Pracownik przyszłości dla Dolnośląskich firm technologicznych oraz Wspieramy zawody przyszłości w szkołach województwa dolnośląskiego</p>
OBSZAR 8 – SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA	
Promocja nauki wśród społeczności lokalnej	
115.	<p>Promocja nauki wśród społeczności lokalnej poprzez realizację programów <i>Visiting Professors</i> oraz programu <i>Wrocławskie konferencje naukowe</i></p>
Akademia Młodych Uczonych i Artystów	
116.	<p>Akademia Młodych Uczonych i Artystów, jako pierwsza Akademia tego typu w Polsce, została powołana w 2010 r. Jest miejską przestrzenią dla interdyscyplinarnego spotkania młodych, wybitnych wrocławskich naukowców i artystów. Jest także zespołem opiniodawczo-doradczym w sprawach wspierania rozwoju akademickiego i naukowego Wrocławia. Do zadań Akademii należy m.in. wsparcie procesu decyzyjnego miasta w zakresie polityki współpracy ze środowiskiem akademickim</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE	
117.	<p>Centrum Wiedzy Academia Europea</p>
	<p>Wrocławskie Centrum Akademickie prowadzi (powołane jako pierwsze) i obecnie jedno z pięciu w Europie biuro Academia Europaea – największego ogólnoeuropejskiego stowarzyszenia zrzeszającego wybitnych przedstawicieli świata nauki. Akademia powstała w 1988 r. z inicjatywy m.in. Royal Society oraz Szwedzkiej Królewskiej Akademii Nauk, która przyznaje Nagrody Nobla. Skupia ponad 4 tys. naukowców, wśród których jest kilkudziesięciu noblistów. Academia Europaea swoją siedzibę ma w Londynie. We Wrocławiu powstało biuro Academia Europaea Knowledge Hub (Centrum Wiedzy Akademii Europejskiej)</p>
118.	<p>Wrocławska Profesura im. Fritza Sterna</p>
	<p>Celem przedsięwzięcia jest zbliżanie do Wrocławia i wiązanie z miastem wybitnych przedstawicieli świata nauki. Kluczowym kryterium wyboru, obok doskonałości naukowej, jest wybitna działalność społeczna kandydata poprzez zaangażowanie nauki w proces tworzenia wzajemnego porozumienia pomiędzy narodami i kulturami, wspieranie walki z uprzedzeniami i nienawiścią oraz budowy świadomego społeczeństwa obywatelskiego</p>
119.	<p>Portal wiedzy - Wrocławskie Centrum Akademickie</p>
	<p>Rozbudowa treści dostępnych w internetowym serwisie programu Wrocławskie Centrum Akademickie (wca.wroc.pl) o materiały popularyzujące wiedzę naukową w oparciu m.in. o dokumentację projektów realizowanych przez samorząd miejski we współpracy ze środowiskiem akademickim (w tym dokumentację wykładów programu Visiting Professors)</p>
120.	<p>Wrocławska Nagroda Naukowa</p>
	<p>Wrocław, podobnie jak inne znane miasta akademickie, posiada swoją nagrodę naukową. Trafia ona w ręce naukowca lub artysty, który dzięki swym interdyscyplinarnym aktywnościom wybitnie służy integracji wrocławskiego środowiska akademickiego</p>
121.	<p>Studencki Program Stypendialny</p>
	<p>Wrocław wspiera młodych i zdolnych w rozwijaniu pasji i talentów. Program przeznaczony jest dla laureatów olimpiad przedmiotowych, studentów wyjeżdżających aby studiować na zagranicznej uczelni, a także doktorantów wyróżniających się wybitnymi osiągnięciami naukowymi</p>
122.	<p>Wszechnica Miejska</p>
	<p>Cykl otwartych spotkań (poznawanie świata uczelni), wykładów, warsztatów (poszerzanie praktycznych umiejętności) oraz spektakli popularno-naukowych dla mieszkańców Wrocławia prowadzony w ramach programu Wrocławskie Centrum Akademickie przez samorząd miejski oraz liderów wrocławskiego środowiska akademickiego</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE	
OBSZAR 10 - POMOC SPOŁECZNA	
<ul style="list-style-type: none"> Realizacja programów przeciwdziałających wykluczeniom społecznym 	
123.	<p>SOR – Spotkanie – Otwartość – Rozmowa</p> <p>W projekcie edukacyjno-społecznym powstało neutralne miejsce dla mieszkańców Wrocławia (rodziców, wychowawców i zainteresowanych), gdzie mają możliwość otwarcie poruszyć ważne dla nich tematy zarówno w relacjach międzyludzkich, społecznych, a także jak radzić sobie w sytuacjach trudnych w środowisku szkolnym. Rodzice i nauczyciele mają do dyspozycji wielu ekspertów z różnych dziedzin, którzy podejmują dyskusje i okazują wsparcie, kierując do rozwiązania trudności. Celem projektu jest wspieranie konstruktywnych rozwiązań w obszarze komunikacji interpersonalnej i społecznej w oparciu o poszukiwanie dostępu do aktualnej wiedzy z zakresu: budowania więzi międzyludzkich, postaw prospołecznych, zdrowia psychicznego, oraz upowszechniania informacji wielokulturowej. Efektem będzie poprawa rozwiązywania problemów interpersonalnych, komunikacji w relacjach: rodzice – dyrektorzy/nauczyciele, ale również opiekunowie, dziadkowie, inne osoby współtowarzyszące rozwojowi dzieci i młodzieży</p>
124.	<p>Senioralny Fundusz Wyjazdowy</p> <p>Samorządy Osiedli, prowadzące działalność na rzecz środowiska senioralnego, realizują program polegający na zagospodarowaniu czasu wolnego wrocławskich seniorów poprzez organizację i przeprowadzenie wyjazdów rekreacyjnych i wycieczek (m.in. do miejsc istotnych kulturowo i historycznie na terenie Polski oraz Europy). Wspólne wyjazdy umożliwiają poznanie miejsc o wysokich walorach zabytkowych i historycznych oraz przyczyniają się do integracji seniorów</p>
125.	<p>Przestrzeń Trzeciego Wieku</p> <p>Od 2019 r. w budynku usytuowanym na pl. Solidarności funkcjonuje <i>Przestrzeń Trzeciego Wieku</i>. Ponad 600 m² powierzchni dedykowane jest na otwartą działalność międzypokoleniową. Organizacje senioralne mogą organizować spotkania i imprezy okolicznościowe. Działa tu także Otwarty Klub Seniora. PTW to miejsce o dużym potencjale rozwojowym. Projekt ma na celu umożliwienie starszym wrocławianom aktywne uczestnictwo w zajęciach, mocno wpisuje się w ideę aktywizowania seniorów i rodzin</p>
126.	<p>Realizacja projektu Wrocławskie Centrum Sprawiedliwości Naprawczej</p> <p>Organizacja nieodpłatnych kontrolowanych prac na cele społeczne osobom skazanym prawomocnym wyrokiem. Usuwanie elementów graficznych mowy nienawiści z przestrzeni miasta. Promocja idei sprawiedliwości naprawczej</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE	
OBSZAR 13 - KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO <ul style="list-style-type: none"> • Organizacja wydarzeń kulturalnych • Wsparcie Dialogu Międzykulturowego 	
127.	<p>Organizacja uroczystości wręczenia nagrody Jana Nowaka-Jeziorańskiego</p> <p>Przygotowanie uroczystości wręczenia Nagrody Jana Nowaka-Jeziorańskiego kolejnemu laureatowi. Nagroda została ustanowiona 4 czerwca 2004 roku przez Jana Nowaka-Jeziorańskiego, Miasto Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Uniwersytet Wrocławski oraz Kolegium Europy Wschodniej. Intencją twórców było uhonorowanie osób, których działalność przyczyniła się do obalenia komunizmu, odzyskania przez Polskę niepodległości oraz do budowy i kształtowania społeczeństwa obywatelskiego zarówno w Polsce, jak i w Europie Środkowej i Wschodniej</p>
128.	<p>Realizacja programu wsparcia wrocławskich kombatantów i osób represjonowanych</p> <p>Realizacja programu upamiętniania historii oraz wsparcia wrocławskich kombatantów i osób represjonowanych. Celem jest edukacja społeczna i historyczna. W ramach zadania prowadzone będą również działania na rzecz wsparcia wrocławskich środowisk kombatanckich oraz osób represjonowanych w tym: wsparcie działalności oraz organizacji uroczystości rocznicowych, wigilia dla kombatantów i osób represjonowanych, projekty i wydarzenia edukacyjne</p>
129.	<p>Realizacja projektu Parki ESK Emocje Sport Kultura</p> <p>Celem zadania jest promowanie oddolnych inicjatyw kulturalnych, sportowych i edukacyjnych, zachęcanie wrocławian do czynnego i biernego udziału w kulturze oraz aktywizacja obszarów zielonych</p>
130.	<p>Realizacja projektów kulturalnych o najwyższym znaczeniu i randze</p> <p>Organizacja m. in.: Przeglądu Piosenki Aktorskiej, Międzynarodowego Festiwalu Filmowego T-Mobile Nowe Horyzonty, Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans, festiwalu fotograficznego TIFF, Thanks Jimi Festival Gitarowy Rekord Guinnessa, festiwalu Eklektik Session, Dolnośląskiego Konkursu Filmowego</p>
131.	<p>Organizacja obchodów Święta Wrocławia</p> <p>Cykl imprez związanych z obchodami Święta Wrocławia</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE	
132.	<p>Udostępnienie mieszkańcom Wrocławia i turystom zrewitalizowanej wyspy</p> <p>Udostępnienie zrewitalizowanej wyspy z przeznaczeniem na miejsce spotkań dla mieszkańców i turystów, jako części tzw. osi odrzańskiej (od starej piekarni garnizonowej, przez Wyspę Słodową i bulwary Dunikowskiego oraz Lecha i Marii Kaczyńskich)</p>
133.	<p>Wrocław jako nowoczesny ośrodek życia muzycznego, teatralnego, plastycznego</p> <p>Współpraca z artystami i środowiskami artystycznymi, organizacjami pozarządowymi, w tym organizacja otwartych konkursów na realizację projektów kulturalnych</p>
134.	<p>Realizacja inicjatyw nawiązujących do tradycji historycznej i patriotycznej</p> <p>Współorganizacja i organizacja uroczystości w ramach świąt państwowych i lokalnych</p>
135.	<p>Realizacja programu Stypendyści Wrocławia</p> <p>Przyznawanie stypendiów utalentowanym uczniom i studentom zajmującym się twórczością artystyczną oraz profesjonalnym artystom</p>
136.	<p>Nowe projekty inwestycyjne związane z działalnością kulturalną</p> <p>Zadania dotyczące opracowania dokumentacji projektowych i realizacji robót w zakresie budowy, przebudowy i/lub modernizacji obiektów służących edukacji i działalności kulturalnej. W programie: budowa Centrum Kultury Nowe Żerniki, budowa Pomnika Niepodległości na terenie pl. Legionów i Pomnika Żołnierzy Wyklętych na skrzyżowaniu ul. Glinianej z ul. Ślężną, modernizacja Centrum Kultury <i>Zamek</i></p>
137.	<p>Realizacja projektu Otwarta Przestrzeń Kultury</p> <p>Ideą projektu jest wykorzystanie nastrojowego i kameralnego wnętrza zabytkowego kościoła i stworzenie w nim przestrzeni, w której mieszkańcy będą mogli bezpłatnie uczestniczyć w wydarzeniach społeczno - kulturalnych, takich jak: pokazy filmowe, spotkania literackie, rozmowy z podróżnikami, wystawy, koncerty oraz zwiedzanie obiektu z Przewodnikiem. Otwarta Przestrzeń Kultury jest dostępna i otwarta dla ludzi młodych, seniorów oraz rodzin z dziećmi – wszystkich, którzy chcą wziąć udział w przygotowanych wydarzeniach, ale również je zorganizować</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 6 – MIASTO OTWARTE	
138.	<p data-bbox="331 367 1450 405">Realizacja <i>Wrocławskiej Strategii Dialogu Międzykulturowego na lata 2018-2022</i></p> <p data-bbox="331 459 1450 936">Strategia wyznacza kierunki działań w ramach realizacji wizji Wrocławia jako wspólnoty mieszkańców, którzy żyją we wzajemnym szacunku bez względu na swoje pochodzenie, odrębność kulturową, język czy religię. Służy zintegrowaniu działań w ramach dialogu międzykulturowego i wskazuje obszary współpracy. Strategia powstała i jest realizowana w modelu partycypacyjnym z udziałem licznych organizacji pozarządowych, przedstawicieli jednostek i instytucji oraz korporacji prowadzących działalność na terenie Wrocławia. W ramach zadania realizowane są projekty edukacyjno-integracyjne kształtujące postawy otwartości i dialogu międzykulturowego oraz wspierające mniejszości narodowe i etniczne. Rozwijane będą działania w ramach wsparcia środowisk szkolnych m.in. w ramach projektu klasy przygotowawcze, Ambasadorów Dialogu w szkołach, konsultacje dla nauczycieli i rodziców, Targi Edukacji Międzykulturowej, szkolenia i warsztaty, Sztafeta Szkół Stop Mowie Nienawiści. Wdrażane będą nowe projekty m.in. program pn. <i>Dobre słowo</i> oraz działania informacyjne dla obcokrajowców w ramach projektu WROMigrant</p>
139.	<p data-bbox="331 981 1366 1050">Działania na rzecz Dialogu Kultur, mniejszości narodowych i etnicznych oraz obcokrajowców we Wrocławiu</p> <p data-bbox="331 1099 1450 1317">Celem jest promowanie postawy otwartości, wspieranie mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujących we Wrocławiu w zakresie zachowania tożsamości, kultury, języka i tradycji oraz promowanie wielokulturowości Miasta. W ramach zadania realizowane są projekty, takie jak Kalejdoskop Kultur, kalendarz wielokulturowy, działania na rzecz mniejszości ukraińskiej (np. warsztaty artystyczne, festiwal Viva Ukraina-Viva Polonia), wsparcie organizacyjne obchodów rocznic mniejszości</p>

PRIORYTET 7 – GOVERNANCE

Duże miasta wydają się być ośrodkami, które są w stanie szybko otworzyć się na nowe sposoby funkcjonowania, czemu z pewnością sprzyja wyspecjalizowana administracja. Pandemia koronawirusa przyspieszyła transformację cyfrową wielu sektorów gospodarki, administracji, służby zdrowia i szkolnictwa. Zaimplementowane rozwiązania technologiczne i zdobyte doświadczenie będą procentować w przyszłości. W 2021 r. będzie realizowane przedsięwzięcie z zakresu transformacji cyfrowej urzędu. Celem tego zadania jest wypracowanie kierunków działań UMW koniecznych do transformacji cyfrowej świadczonych usług, w tym automatyzacji procesów z wykorzystaniem potencjału i wiedzy środowisk naukowych i biznesowych

Tendencja ostatnich czasów wyraźnie zmierza w stronę dalszego uproszczenia i cyfryzacji partycypacji społecznej. Dyskusje z włodarzami miast na portalach społecznościowych, takich jak Facebook czy Twitter, coraz częściej zastępują pisma wrzucane do urzędowej skrzynki podań i wniosków. Okazuje się, że pewien stopień anonimowości, charakterystyczny dla dużych miast, sprzyja rozwojowi partycypacji i poszerzaniu możliwości wpływania mieszkańców na decyzje podejmowane na szczeblu lokalnym. Obecnie partycypacja społeczna stanowi ważny element bieżącej działalności władz Wrocławia, a w jej rozwoju szczególne znaczenie mają elektroniczne kanały komunikacji. Standardem jest możliwość udziału w konsultacjach społecznych czy budżecie obywatelskim poprzez Internet. Wrocławską społeczność w 2021 r. będzie miała okazję ponownego udziału we współzrządzeniu w przyszłorocznym Wrocławskim Budżecie Obywatelskim. W 2021 r. realizowany będzie także fundusz osiedlowy, który, obok Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego i programu Mikrogranty, jest jednym z kluczowych elementów partycypacyjnego budżetu Wrocławia. Dzięki zasadom Funduszu Osiedlowego wzrasta podmiotowa rola Rad Osiedli w kształtowaniu ładu przestrzennego na osiedlach i tworzeniu silnych społeczności lokalnych. Fundusz zapewniający zdecentralizowanie decydowania o realizacji inwestycji o istotnym znaczeniu dla jednostek pomocniczych.

Zintegrowane zarządzanie miastem to, zgodnie z Kartą Lipską, zarządzanie oparte na koordynacji kluczowych obszarów polityki miejskiej (np. w zakresie planowania przestrzennego, środowiska, transportu, komunikacji publicznej, rozwoju gospodarczego) z punktu widzenia przestrzeni, przedmiotu działania i czasu. Zarządzanie zintegrowane (w tym tworzenie strategii i polityk miejskich) musi odbywać się przy aktywnym udziale wszystkich osób i instytucji zaangażowanych w proces rozwoju miejskiego (w tym w szczególności społeczeństwa, uczelni wyższych, przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych). W przedsięwzięciach wytypowanych do realizacji w 2021 r. znajdują się zadania dotyczące zintegrowanego zarządzania. Jest to m.in.: zarządzanie procesami w Urzędzie Miejskim Wrocławia, projektowanie ścieżki transformacji wybranych usług do e-usług (w tym systemu poboru podatków i opłat) oraz doskonalenie i rozwój Zintegrowanego Systemu Zarządzania. Kontynuowana będzie rozbudowa Systemu Zarządzania Ruchem we Wrocławiu. W ramach tego zadania przewidziana jest budowa i przebudowa 7-miu sygnalizacji świetlnych, instalacja ponad 380 urządzeń do wyświetlania informacji pomocniczych ITS, rozbudowa systemu sterowania ruchem oraz rozbudowa narzędzi informatycznych.

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 7 – GOVERNANCE	
OBSZAR 4 - ADMINISTRACJA PUBLICZNA I PROMOCJA	
<ul style="list-style-type: none"> • Wydatkowanie środków publicznych w sposób partycypacyjny • E-administracja • Informacja o działaniach miasta 	
140.	<p>Wrocławski Budżet Obywatelski</p> <p>Budżet obywatelski to proces, w ramach którego mieszkańcy współtworzą budżet miasta poprzez decydowanie o przeznaczeniu określonej puli środków publicznych. Najważniejszą częścią WBO jest dyskusja i głosowanie mieszkańców dotyczące zagospodarowania określonych środków finansowych. Budżet jest regulowany uchwałą nr LXII/1440/18 RMW z dnia 13 września 2018 r. w sprawie Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. W 2021 r. planowana jest realizacja zadań WBO wybranych w głosowaniu na przełomie września i października 2020 r. W 2021 r. ruszy także nabór projektów w ramach kolejnej edycji, które następnie zostaną poddane pod głosowanie mieszkańców aby trafić do realizacji</p>
141.	<p>E-administracja</p> <p>Głównym celem zadania jest rozwój systemów aplikacyjnych oraz e-usług dla mieszkańców Wrocławia, zapewnienie zgodności licencyjnej a także rozwój lub wymiana części infrastrukturalnej wykorzystywanej przez ww. systemy aplikacyjne w celu zapewnienia wydajnej i bezawaryjnej pracy</p>
142.	<p>Poprawa systemu poboru podatków i opłat</p> <p>Zadanie związane jest z budową efektywnego i jednocześnie przyjaznego podatnikom systemu poboru podatków i opłat przypadających Gminie Wrocław. W szczególności przewidywane jest wdrożenie nowych rozwiązań informatycznych polegających na uruchomieniu systemu e-deklaracji, umożliwiającego składanie deklaracji i korekt drogą elektroniczną przy jednoczesnym wykorzystaniu kalkulatorów informatycznych do obliczenia wielkości podatku. Ponadto planowane jest wdrożenie detekcji budynków. Narzędzie to umożliwi identyfikację nowych budynków i budowli, które nie zostały zgłoszone do opodatkowania podatkiem od nieruchomości</p>
143.	<p>Rozbudowa Systemu Zarządzania Ruchem we Wrocławiu</p> <p>Projekt obejmuje: budowę i przebudowę 7-miu sygnalizacji świetlnych, instalację i podłączenie 383 urządzeń do wyświetlania informacji pomocniczych ITS, dostawę urządzeń systemu ITS, rozbudowę systemu sterowania ruchem, rozbudowę narzędzi informatycznych</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 7 – GOVERNANCE	
144.	Udostępnianie zbiorów informacji przetwarzanych - Otwarte Dane Wrocław
	Głównym celem zadania jest udostępnianie zbiorów informacji przetwarzanych w systemach informatycznych urzędu i jednostek miejskich na potrzeby wykorzystania ich przez inne podmioty. Są to między innymi dane demograficzne, Budżet miasta, adresy i ulice, Wrocławski Budżet Obywatelski i wiele innych https://www.wroclaw.pl/open-data/dataset
145.	Rozbudowa Systemu Informacji Przestrzennej
	Głównym celem zadania jest rozwój systemów mapowych Gminy Wrocław poprzez wykonywanie ortofotomapy, nalotów dedykowanych w celu pozyskania zdjęć lotniczych, utrzymanie i rozwój geoportalu gminy w tym edytora POI, a także pozyskanie jednolitego systemu licencyjnego dla wykorzystywanych narzędzi aplikacyjnych
146.	MAN Wrocław - Wrocławska sieć teleinformatyczna na potrzeby zarządzania miastem
	Głównym celem zadania jest koordynacja działań podejmowanych przez miasto w celu rozbudowy i utrzymania istniejących sieci: kanalizacji teletechnicznych, światłowodowej, Miejskiego Internetu, edukacyjnej, telefonicznej oraz zapewnienia ciągłości działania dla sprzętu znajdującego się w serwerowniach gminy
147.	Zarządzanie procesami w UMW
	Wypracowanie odpowiednich narzędzi, w tym również informatycznych, niezbędnych do wdrożenia w UMW modelu zarządzania procesami oraz ciągła współpraca z właścicielami procesów
148.	Projektowanie ścieżki transformacji wybranych usług do e-usług
	Celem zadania jest identyfikacja oraz optymalizacja wybranych usług świadczonych na rzecz mieszkańców wraz z rekomendacją rozwiązań informatycznych, które pozwolą na transformację do e-usług
149.	Transformacja cyfrowa UMW
	Celem zadania jest wypracowanie kierunków działań UMW koniecznych do transformacji cyfrowej świadczonych usług, w tym automatyzacji procesów z wykorzystaniem potencjału i wiedzy środowisk naukowych i biznesowych
150.	Doskonalenie i rozwój Zintegrowanego Systemu Zarządzania
	Zadania w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania: szkolenia dla audytorów wewnętrznych oraz pracowników Urzędu w celu podnoszenia kompetencji i świadomości w zakresie Systemów, realizacja audytów wewnętrznych, audyty nadzoru Systemu

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 7 – GOVERNANCE	
E-administracja	
151.	<p>Głównym celem zadania jest rozwój systemów aplikacyjnych oraz e-usług dla mieszkańców Wrocławia, zapewnienie zgodności licencyjnej a także rozwój lub wymiana części infrastrukturalnej wykorzystywanej przez ww. systemy aplikacyjne w celu zapewnienia wydajnej i bezawaryjnej pracy</p>
Sztuczna Inteligencja (AI) – inteligentne miasto	
152.	<p>Identyfikacja nowych, inteligentnych technologii i usług, które powinny być wdrażane jako odpowiedź na zmieniające się potrzeby i nowe wyzwania rozwojowe miasta. Współpraca z przedstawicielami uczelni wyższych, instytucji naukowych, organizacji pozarządowych, firm – organizacja i uczestnictwo w spotkaniach, konferencjach</p>
Budowanie społeczeństwa obywatelskiego opartego na solidaryzmie międzypokoleniowym	
153.	<p>Celem zadania jest aktywizacja osób starszych oraz poprawa jakości ich życia. W ramach zadania realizowane są programy i kampanie: Miasto Pokoleń - edukacja do starości, w starości i przez starość, Kampania Społeczna Dni Seniora, Akademia Rozwoju Seniora, Kampania Społeczna Dni Babci i Dziadka, Wrocławska Karta Seniora, Senior Taxi, prowadzone są Kluby Seniora. Audycje Radiowego Klubu Seniora umożliwiają przekazanie ważnych dla seniorów informacji. Szkoła Liderów podnosi kompetencje związane z organizowaniem działań senioralnych oraz międzypokoleniowych, z zakresu współpracy z partnerami, identyfikowanie potrzeb osób starszych w danej społeczności, doskonalenia kompetencji personalno-społecznych, aby stale podnosić jakości oferty działań dla i z seniorami. Kontynuacja działań podjętych w związku z pandemią covid: telefon „Nie bądź sam” udzielający wsparcia psychologicznego seniorom. Kontynuacja programu emitowanego w TV od września 2020 pn. „Elementarz cyfrowy”. oraz „Kwadrans informacyjny dla Seniorów” by umożliwić osobom nieposługującym się technologiami cyfrowymi, dostęp do bieżących informacji oraz wyposażyć w podstawowe kompetencje cyfrowe, odpowiadając na zalecenia GIS, a jednocześnie dbając o zapewnienie kontaktu w związku z koniecznością ograniczenia kontaktów osobistych.</p>
Wzmacnianie postaw proobywatelskich wśród mieszkańców	
154.	<p>Promowanie współpracy wśród mieszkańców osiedli (na poziomie osiedla lub między osiedlami) wzmacniające działania np. przy planowaniu wspólnych przestrzeni publicznych, dobrych rozwiązaniach"</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 7 – GOVERNANCE	
155.	Działania na rzecz promocji działalności społecznej i wolontaryjnej
	<p>Podjęmowanie działań mających na celu promowanie idei wolontariatu, budowanie wolontariatu miejskiego jako formy aktywności społecznej wspierającej rozwój osobisty i społeczny oraz kształtowanie postaw społecznej aktywności m.in. poprzez wzmacnianie kompetencji społecznych i organizacyjnych, rozwój inicjatyw integracyjnych oraz tworzenie warunków do rozwoju wolontariatu, poprzez prowadzenie takich działań jak: konkursy Wrocławskie Oblicza Wolontariatu oraz Ośmiu Wspaniałych, które wyróżniają osoby, podejmujące działania pomocowe na rzecz innych osób, platforma pośrednictwa – elektroniczna baza ofert wolontariatu, Miejskie Dni Wolontariatu – oferta szkoleń w ramach kompetencyjnego wolontariatu pracowniczego, obchody Dnia Koordynatora Wolontariatu oraz Międzynarodowego Dnia Wolontariusza, jako wyraz podziękowania i docenienia i zaangażowania pracy wolontariuszy, wolontariat szkolny – ukierunkowany na rozwój i wsparcie wolontariatu we wrocławskich szkołach</p>
156.	Realizacja projektu Nowy obiekt - nowa jakość
	<p>Podniesienie jakości wykonywanych zadań publicznych zleconych przez Miasto organizacjom pozarządowym poprzez wykonanie prac adaptacyjnych i remontowych, przystosowujących przede wszystkim lokale użytkowe będące w zasobach Gminy Wrocław, w których organizacje pozarządowe realizują zadania publiczne do obowiązujących przepisów</p>
157.	Realizacja <i>Strategii Rozwoju Współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi 2018-2022</i>
	<p>Realizacja zadań związanych z wypracowaną <i>Strategią współpracy Miasta a organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Wrocławia w latach 2018-2022</i></p>
158.	Mikrogranty
	<p>Ogólnomiejski program wsparcia oddolnych inicjatyw lokalnych, które realizują mieszkanki i mieszkańcy Wrocławia we współpracy z operatorami programu: Strefą Kultury Wrocław oraz organizacją pozarządową wyłonioną w drodze konkursu. Aplikować mogą osoby fizyczne, grupy nieformalne lub organizacje pozarządowe realizując swoje pomysły na działania z zakresu animacji, aktywizacji społecznej, edukacji, związane z wszystkimi dziedzinami sztuki oraz inne o charakterze kulturotwórczym i więziotwórczym</p>
159.	Realizacja projektów Centrów Aktywności Lokalnej
	<p>Wzmocnienie postaw obywatelskich społeczności lokalnych poprzez aktywne uczestnictwo w realizacji zadania Centrum Aktywności Lokalnej</p>

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 7 – GOVERNANCE	
160.	Rozwój Generatora ofert dla NGO
	Rozwój oprogramowania specjalistycznego w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach sprawnej i efektywnej realizacji zadań publicznych. Narzędzie informatyczne wspierać będzie organizacje pozarządowe m.in. w prawidłowym przeprowadzeniu procedury otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych oraz ich rozliczenie, a także wspierać będzie komórki organizacyjne UM i miejskie jednostki organizacyjne w obsłudze organizacji, prowadzeniu bazy zawierającej informacje o tych organizacjach oraz ogłoszonych otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych. W szczególności ma objąć również stworzenie platformy wymiany informacji pomiędzy organizacjami pozarządowymi, Gminą Wrocław. Wpisuje się w działania w ramach Smart City Wrocław
161.	Fundusz osiedlowy
	Fundusz Osiedlowy, obok Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego i programu Mikrogranty, jest jednym z kluczowych elementów partycypacyjnego budżetu Wrocławia. Dzięki zasadom Funduszu Osiedlowego wzrasta podmiotowa rola Rad Osiedli w kształtowaniu ładu przestrzennego na osiedlach i tworzeniu silnych społeczności lokalnych. Fundusz zapewniający zdecentralizowanie decydowania o realizacji inwestycji o istotnym znaczeniu dla jednostek pomocniczych
162.	Ekonomia społeczna
	Wdrażanie Lokalnego programu rozwoju ekonomii społecznej w Gminie Wrocław w zakresie społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych oraz wspieranie rozwoju i wzmocnienia podmiotów ekonomii społecznej (np. spółdzielni socjalnych, organizacji pozarządowych) oraz współpraca w tym zakresie m.in. z Ośrodkiem Wspierania Ekonomii Społecznej, komórkami organizacyjnymi UM, miejskimi jednostkami organizacyjnymi, podmiotami ekonomii społecznej
163.	Wrocławska Akademia Samorządowa
	Cykl wykładów upowszechniających wiedzę o ustroju i zasadach funkcjonowania samorządu miejskiego, jego finansowaniu oraz współpracy z innymi podmiotami administracji oraz otoczeniem społeczno-gospodarczym
164.	Wrocławskie Akademickie Zespoły Zadaniowe (WAZZA)
	Formuła współpracy samorządu ze środowiskiem naukowym i artystycznym polegająca na angażowaniu w konsultowanie i rozwiązywanie problematycznych zagadnień miejskich interdyscyplinarnych zespołów akademickich (studentko-doktoranckich pracujących pod kierunkiem utytułowanych mentorów naukowych), które to zespoły działają na bieżąco, w trybie konsultacyjnym, ze służbami miejskimi

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 7 – GOVERNANCE	
OBSZAR 6 - BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
<ul style="list-style-type: none"> Rozwój infrastruktury w przestrzeni publicznej wpływającej na poprawę bezpieczeństwa 	
165.	Rozbudowa monitoringu wizyjnego miasta
	<p>Systemu monitorowania wizyjnego CCTV miasta Wrocławia ma na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców, przeciwdziałanie wykroczeniom przeciwko porządkowi publicznemu, takim jak niszczenie mienia, akty wandalizmu i chuligaństwa, zakłócanie porządku, spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych. Zadanie będzie realizowane kolejno w poszczególnych rejonach i dzielnicach Wrocławia. Wpisuje się w działania w ramach Smart City Wrocław</p>
166.	Realizacja zadań związanych z cyfryzacją odpowiedzialną społecznie
	<p>Wykorzystywanie rozwiązań informatycznych i nowych technologii powinno odbywać się w poszanowaniu praw jednostek i zasad życia społecznego. WCRS stara się odpowiadać na potrzeby społeczne w tym zakresie poprzez realizację zadań: projekt Wrocławski Wolontariusz IT (główne cele: podnoszenie podstawowych kompetencji cyfrowych beneficjentów oraz podnoszenie kompetencji miękkich osób będących wolontariuszami IT). Warsztaty z przeciwdziałania cyberprzemocy dla dzieci i młodzieży. Dzieci uczestniczące w warsztatach wróciły do swoich środowisk i realizują w nich swoje warsztaty dotyczące przeciwdziałaniu cyberprzemocy. Zaplanowano spotkania eksperckie dotyczące profilaktyki cyberuzależnień. Jest to odpowiedź na nasilające się problemy psychiczne związane z niewłaściwym korzystaniem z nowych technologii. W efekcie spotkań powstanie prosty poradnik, aby rozsądnie korzystać z nowych technologii przez osoby dorosłe i dzieci. Zaplanowano początek konkursu dla dzieci i młodzieży "Dobro w Sieci"</p>
OBSZAR 7 - OŚWIATA I WYCHOWANIE	
<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa infrastruktury dydaktycznej 	
167.	Organizacja wrocławskiej edukacji
	<p>Budowanie prestiżu nauczyciela poprzez: ustalenie priorytetów doskonalenia nauczycieli ukierunkowanych na wyzwalanie nowatorskich inicjatyw edukacyjnych; system motywacyjny. Inteligentne zarządzanie – smart-edukacja (e-rekrutacja, e-dziennik). System wsparcia dla dyrektorów szkół i placówek oświatowych we Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli, W ramach zadania realizowany jest również projekt z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój - Dolnośląska Szkoła Ćwiczeń. Uczeń obcojęzyczny w szkole - wsparcie nauczycieli w pracy z uczniem obcojęzycznym</p>
OBSZAR 10 - POMOC SPOŁECZNA	
<ul style="list-style-type: none"> Realizacja programów przeciwdziałających wykluczeniom społecznym 	

NR ZAD.	NAZWA I ZAKRES ZADANIA
Priorytet 7 – GOVERNANCE	
168.	<p data-bbox="331 344 1420 434">Realizacja programu wrocławskich biur porad obywatelskich oraz wrocławskich mediacji</p> <p data-bbox="331 450 1420 712">Celem jest zapewnienie dostępu do bezpłatnych porad osobom, które nie kwalifikują się do rządowego programu nieodpłatnej pomocy prawnej, także zapewnienie dostępu do mediacji mieszkańcom Wrocławia i popularyzowanie tej formy rozwiązywania konfliktów na terenie Wrocławia, w tym w środowisku szkolnym. Pomoc obejmuje w szczególności osoby w trudnej sytuacji życiowej, polega na ułatwianiu dostępu do bezpłatnej i bezstronnej pomocy prawnej, informowaniu o przysługujących uprawnieniach ustawowych i systemowych</p>

Epidemia COVID-19, która pojawiła się na początku roku 2020 i jej szybkie rozprzestrzenianie się na całym świecie, w tym także w Polsce, spowodowała gwałtowne wyhamowanie aktywności gospodarczej niemal we wszystkich sektorach gospodarki, szczególnie w sektorze usług. Aby nie dopuścić do gwałtownego przyrostu zachorowań oraz utrwalenia się negatywnych skutków pandemii, rządy wielu krajów w tym także Polski, podjęły natychmiastowe działania. Wprowadzono administracyjne ograniczenia obejmujące zakazy w przemieszczaniu i gromadzeniu się ludności, zamknięto placówki oświatowe oraz czasowo zawieszono możliwości wykonywania niektórych typów działalności gospodarczej. W efekcie, poczynając od połowy marca bieżącego roku, gospodarka Polska i gospodarki innych krajów dotkniętych pandemią doświadczyły negatywnego szoku podaży-popytowego o nieobserwowanej dotąd sile. Nastąpiło gwałtowne wyhamowanie aktywności gospodarczej i załamanie dotychczasowych trendów większości kategorii makroekonomicznych. W konsekwencji tych zjawisk pogorszyła się sytuacja na rynku pracy, wzrosło bezrobocie oraz nastąpił wyraźny spadek dynamiki nominalnych wynagrodzeń, przez co zmianie uległy ekonomiczne zachowania gospodarstw domowych i przedsiębiorstw. Nastąpiło wyraźne ograniczenie perspektyw wzrostu polskiej gospodarki, co przełożyło się na wyraźny spadek pozycji dochodowych finansów publicznych. W wyniku czego, pogorszeniu również uległa sytuacja finansowana jednostek samorządu terytorialnego, w tym także Wrocławia.

Mając na uwadze powyższe zjawiska, a także aktualne prognozy makroekonomiczne, zakładające spadek dynamiki PKB w roku bieżącym i nie najlepsze perspektywy gospodarcze na rok 2021, konieczne jest podjęcie działań, które pozwolą ograniczyć konsekwencje zrealizowania się potencjalnych negatywnych ryzyk i wystąpienia niekorzystnych uwarunkowań dla budżetu Miasta w roku 2021. W tym celu podejmowane będą działania na rzecz wzmocnienia finansów Wrocławia, polegające w szczególności na wykorzystaniu możliwości w zakresie zwiększenia dostępnych środków, m.in. poprzez prowadzenie aktywnej polityki lokalnej zmierzającej do ograniczania negatywnych skutków zamrożenia niektórych sektorów gospodarki. Kontynuowane będą działania w ramach Wrocławskiego Pakietu Pomocowego, w ramach którego zastosowano szereg rozwiązań mających na celu udzielenie wsparcia wrocławskim przedsiębiorstwom, którzy musieli ograniczyć swoją działalność gospodarczą w pierwszych miesiącach pandemii. Mają one na celu zmniejszenie ryzyka przejściowego spadku przychodów i pogorszenia płynności firm. W konsekwencji działania te przyczyniają się do niwelowania wielkości strat wynikających z utraty zdolności do regulowania swoich zobowiązań przez firmy i podatników prowadzących działalność gospodarczą na terenie Wrocławia. Powyższe rozwiązania bieżąco wpływają na poziom uzyskiwanych przez Miasto niektórych kategorii dochodów budżetowych, zmniejszając ich wysokość. Jednakże taka polityka w dalszej perspektywie wpłynie korzystnie na poziom uzyskiwanych przez miasto dochodów, gdyż pozwoli zachować aktywność gospodarczą podmiotów. Niestety nie można oczekiwać, iż dynamika wzrostu dochodów, w szczególności dochodów bieżących, w najbliższych dwóch, trzech latach powróci do poziomu, jaki mieliśmy przed epidemią. Trzeba mieć na uwadze, że skala i wielkość nierównowagi finansów publicznych w 2021 r. będzie zależna od długości okresu funkcjonowania gospodarki w warunkach wprowadzonych ograniczeń, tempa ich stopniowego znoszenia, a także finalnej wielkości działań podjętych w związku z pandemią.

Określony w założeniach do projektu budżetu państwa na rok 2021 scenariusz rozwoju procesów makroekonomicznych w Polsce zakłada, że w 2020 r. PKB spadnie o 4,6%, by w 2021 r. wzrosnąć o 4,0%. Głównym czynnikiem wzrostu pozostanie popyt krajowy

i konsumpcja indywidualna. Przyjęty scenariusz makroekonomiczny przewiduje ponadto spadek dynamiki inwestycji. Łączny udział nakładów brutto na środki trwałe spadnie zatem z 18,6% PKB w 2019 r. do 17,5% PKB w 2021 r. Prognozuje się również wzrost stopy bezrobocia, z poziomu 5,2% na koniec grudnia 2019 roku do przewidywanego poziomu 8% na koniec 2020 r.

Powyższe ma szczególne znaczenie w odniesieniu do uzyskiwanych przez Miasto dochodów budżetowych, z których znaczna ich część, jak dochody z tytułu udziału w podatkach PIT i CIT, z podatku od czynności cywilnoprawnych oraz ze sprzedaży składników majątkowych, uzależniona jest silnie od koniunktury gospodarczej. Mimo, iż aktualnie, zarówno na szczeblu krajowym jak również lokalnym, podejmowane są działania nakierowane na wsparcie płynnościowe dla firm i sektorów dotkniętych pandemią w celu ochrony miejsc pracy, prognozuje się wzrostową tendencję bezrobocia i spadek dynamiki wynagrodzeń w kolejnych miesiącach bieżącego roku. Skutkować to będzie znacznym uszczupleniem dochodów własnych miasta, a w konsekwencji pogorszeniem się wyniku budżetu w roku 2020 i kolejnych latach. Szczególnie istotne są dochody z udziału w podatkach PIT i CIT, które stanowią duży udział w dochodach budżetu Wrocławia i wraz z pozostałymi dochodami własnymi są znaczącym elementem jego możliwości finansowych. Każdorazowy nieprzewidywalny, nagły ubytek tych dochodów skutkuje koniecznością wprowadzenia szczególnych rozwiązań, umożliwiających podejmowanie działań minimalizujących skutki utraty wpływów. Nieprzewidziane ubytki w dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz brak pokrycia brakującej kwoty wynikającej z uchwalonej przez rząd podwyżki dla nauczycieli od września 2020 r., stanowią realne zagrożenie dla stanu finansów JST.

W obliczu przytoczonych ryzyk, które determinują możliwości finansowe Wrocławia, wyzwaniem stanie się zapewnienie finansowania zarówno obligatoryjnych zadań bieżących, jak i przyjętego planu inwestycyjnego. Konieczne będzie zabezpieczenie środków pośrednio związanych z przeciwdziałaniem pandemii, łagodzących przede wszystkim jej skutki ekonomiczne. W tym celu niezbędne jest kontynuowanie dotychczas prowadzonych i planowanych inwestycji miasta, takich jak: budowa nowej trasy autobusowo-tramwajowej łączącej osiedle Nowy Dwór z centrum Wrocławia, czy realizacja zadań w ramach projektu – Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu. Ważne również będzie zabezpieczenie środków w budżecie na projekty i programy społeczne, zwłaszcza te, które przyczynią się do poprawy stanu jakości powietrza w Mieście i projekty, które będą wpływać na tworzenie zdrowego, pozbawionego barier otoczenia. Dodatkowym impulsem wspierającym inwestycje w mieście będą programy pomocowe, uruchamiane na szczeblu krajowym i unijnym, m.in. w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Również wsparciem dla budżetu miasta będą środki pozyskane w ramach przyjętych nowych instrumentów finansowych UE, stanowiących odpowiedź na pandemię COVID-19. Konieczne będzie również maksymalne wykorzystanie środków unijnych w ramach kończącej się perspektywy finansowej Unii Europejskiej przypadającej na lata 2014-2020, a także pozyskanie preferencyjnych źródeł finansowania zewnętrznego, m.in. środków z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Epidemia COVID-19 znacząco wpłynęła na stan finansów jednostek samorządu terytorialnego. Prognozowana skala ubytku dochodów, z jaką przyjdzie się mierzyć, jest rekordowa i nieodnotowywana nigdy wcześniej. Wprowadzona przez rząd tzw. tarcza antykryzysowa dla samorządów jest zatem instrumentem niezwykle potrzebnym. Wprowadziła ona szereg istotnych rozwiązań, które dotyczą jedynie roku 2020, a przecież skutki gospodarcze epidemii będą w dalszym stopniu odczuwalne także w roku 2021 i latach

kolejnych. W związku z tym faktem zaproponowane w tarczy rozwiązania, polegające na złagodzeniu ograniczeń zrównoważenia budżetu bieżącego oraz zwiększeniu możliwości zaciągania oraz spłaty zobowiązań przez samorządy, powinny obejmować nie tylko rok 2020, ale co najmniej trzy kolejne lata.

Ponadto proponowane powyżej rozwiązania pozwolą jedynie na częściowe ustabilizowanie sytuacji, ale, co warto podkreślić, znacząco jej nie poprawią. Z budżetu państwa powinny zostać przekazane realne, dodatkowe środki rekompensujące wydatki ponoszone na walkę z epidemią oraz rekompensujące utracone w związku z nią dochody, nie tylko podatkowe, ale także pozostałe dochody własne, których wpływ uległ znacznemu obniżeniu, m.in. z tytułu sprzedaży biletów komunikacji miejskiej oraz innych świadczonych przez Miasto usług.